

DEFENDING SERGIU CELIBIDACHE

- reactions to the denigrating article
signed by Pascal Bentoiu -
(Bucharest, March-June 1990)**

Ceaușescu la concert

■ Celibidache reales, la al muzicii congres ■

Săptămânile trecute ne-au adus bucuria imensă a vizitei filarmonicii din München și a celebrului ei dirijor, Sergiu Celibidache, care revenea astfel în țara sa de origine după 11 lungi ani de absență. Bucureștii constituiau ultima etapă a unui turneu destul de obositor, iar pe figura atât de caracteristică a șefului de orchestră se putea citi această oboseală, dominată totuși de încântarea vizibilă de a concerta iarăși în îndrăgitul nostru Ateneu Român.

Nu aș vrea să fac o cronică muzicală: voi spune doar pe scurt că în timp ce Brahms (Simfonia I) m'a lăsat mai curînd rece, gîndurile mele despre autorul cu pricina fiind radical altele decît ale marelui artist care-l crea în seara respectivă (Miercuri), în timp ce Strauss (Don Juan) mi-a plăcut mult, fără însă a mă tulbura foarte în adîncuri — autorul este un orchestrator atât de fabulos încît pe undeva muzica sa sună aproape de la sine, cu condiția să se cînte just și la nuanța cerută toate notele, în schimb Bruckner (Simfonia a 7-a), m'a răscolțit pînă în fibra cea mai intimă a ființei mele. Era atîta fervoare și totodată atîta măreție autentică, atîta splendoare fonică, dar și atîta intensitate de trăire, încît la contactul cu minunea care prindea ființă în orizontul meu auditiv și vizual, și cu toate

că știam practic pe dinafară partitura, am simțit într-adevăr contactul misterios cu Ființa, acea stare de exaltare lucidă pe care probabil o resimt misticii în clipele lor de iluminare. Bruckner este printre pușinii autori care pot înfăptui asemenea minuni.

După o mare emoție artistică ai dori cîteodată să urmeze liniștea cea mai totală, dar vai! ascultătorii sînt și nevoia explicabilă a defulării prin aplauze. Revenim pe pămînt, artiștii ei înșiși măsoară succesul lor după durata și intensitatea unor atare manifestări. Pînă aici totul se înscrie în perimetrul firescului. Acolo însă unde se produce ruptura, momentul în care din minunea bruckneriană m-am trezit direct la scenele cele mai penibile pe care toată țara le-a putut vedea la al 14-lea congres (ca și la al 13-lea, al 12-lea, etc., etc) a fost acela al coagulării aplauzelor în degradanta bătaie ritmică din palme, un fel de scandare colectivă și primitivă. În seara de joi, 15 februarie, am urmărit concertul la televizor (biletul îl aveam pentru simbătă), am observat mirarea și neplăcerea clară a oaspeților, am văzut înregimentarea unui public — totuși ales dintre oamenii cei mai culti din țara asta — într-o unitate de șoc gata-gata să izbucnească în sloganuri de tipul „Celi,

Celi re-ales — la al muzicii congres”. Am simțit că-mai crapă obrazul de rușine față de acei europeni civilizați care ne încentaseră sufletului, am simțit umbra lui Ceaușescu plînd peste întreaga adunare și prin intermediul televiziunii — peste întreaga țară. Oare nu ne mai putem exprima decît în mugete de turmă? Oare nici frumosul artistic desfășurat cu atîta har nu mai reușește să configureze în noi individualitatea, figura noastră neconfundabilă, aceea cu care ne vom înfățișa în fața lui Dumnezeu cîndva? Nu mai putem fi niciodată singuri cu sufletele noastre? Nu mai putem stabili legătura cu semenii decît prin urlete colective? Ne vom prezenta la judecata din urmă în rînduri compacte, cu pancarte și sloganuri scandate, eventual cu rîngi pentru spargerea ușilor paradisiului? Ce cumplită moștenire au lăsat cinci decenii de dictatură succesive în bleiele noastre ființe martirizate și cît de greu vor dispărea stigmatele cumplitei infamii din sufletele noastre!...

P.S. Independent de cele de mai sus, nu pot decît să regret înfinit aprecierile marelui muzician Sergiu Celibidache despre George Enescu și despre muzica românească, emise într-o evidentă necunoaștere a problemei discutate. Ele au putut produce impresie doar în mințile unor oameni la fel de sumar informați, sau în ale celor care dintr-un motiv sau altul n-au fost în stare vreodată să conceapă vreo judecată personală și adecvată asupra muzicii românești. Infinit regretabil...

Pascal BENTOIU

Nostalgia monologului ceaușist

■ a doua generație de Corneliu Vadim Tudor ■

Iată că existăm, mai de vreme decât ne-am fi așteptat, la primele polemici între oamenii noștri de cultură. Nu se referă acestea la stabilirea unor chestii teoretice (fost-a Nicolae Stănescu mai mult poet sau mai mult intelectual) ? — frumos ar fi fost și să — priorități — la chestiuni de ordin etic, despre care nici într-un caz nu se poate spune că ar alimenta polemica românească cu o bună energie. Mai ales în zilele acestea de dezbinare.

Prima polemică, de-a dreptul șocantă, a fost cea dintre Marian Mincu și Dărie Novăceanu. Dl. Mincu și-a permis să atace gazeta „ADEVĂRUL”, fostă „SCITEIE”, organ central al PCR. Această publicație, ce-l drept e drept, beneficiară de un tiraj de 2 milioane de exemplare realizate anul precedent prin tactica bine-cunoscută a obligativității. Prin acest tiraj — cel mai mare din țară — publicația, dotată cu un trecut tare păcătos, are în continuare posibilitatea de a influența ceea ce mai mare parte a opiniei publice românești. N-ai fi nimic, dacă „Adevărul” ar înțelege că și răscumpărarea trecutului păcatelor prin o bună înțelegere de restaurare a adevărului, mai ales în aceste zile, când nu-l cunoaștem nici măcar cu privire la cei care au tras în popor în timpul Revoluției. Ziarul cu pricina, însă, își permite să se lăture în semi-adevăruri timide și critice minore, care ne amintesc de spectrul de gume pe care îl vede TVR, care își mai permite din când în când să se lege de vreau Directorul Corupt sau de vreau Căpitanul Hapsin, restul personajelor din Tăra Românească fiind de necontact. Înțelegem că dl. Novăceanu, directorul acestei publicații, e cam nervos ca urmare a atacurilor la care timbul „Adevăr” e supus de către mult mai profesioniștii „România liberă”, „Express”, „Bucurestean”, etc., un titlu din Express intitulat perfect miezul chestiunii: „Din țară al PCR, ziar al poporului”, dar, oricât, răspunsul domniei sale frizează penibilul. Criticatul de dl. Mincu pentru un editorial pătălit și lipsit de curajul opiniei — ca, de altfel, toate editorialele d-lui Novăceanu, categoric nedreptate pentru genul acesta publicistic, mai cu seamă comparat cu Octavian Palter, Tia Șerbanescu, Ion Cristoiu, Ștefan Tănase, George Șerban, dl. Novăceanu face primul lucru nepermis între doi intelectuali: reduce discursul de la nivel de idei la nivel de persoane. Câtă asfot, stupefacție, relația unei infirmități la un colț carecure (de stradă, de redacție, nu importă), dintre cei doi, în primele zile de după revoluție, când dl. Novăceanu ar fi spus d-lui Mincu: „negutându-se abia” !

„Marine, ai pierdut revoluția !”. Alți dl. Novăceanu comite al doilea lucru nepermis: dă cititorului impresia că pentru doi intelectuali este nepermis să se lăture în lupta de stradă, revoluția contează doar ca oportunitate de câștig. (Ce câștig ? e simplu: un post de director de publicație, un totu de ministru, de director de cultură sau de teatru etc.). În plus, acest „Negutându-se abia” lui face și dovada unei porniri pe care ne formăm o călăuză, dar care este penibilă pentru un om de cultură. Stăind la pe dl. Novăceanu mai cu seamă ca traducător, și fiind primul rândul culturii, care au asociat întotdeauna acest statut de traducător cu profilul moral al unei exemplare generozității și umări de simț, am avut o mare deziluzie citind acest „război” al d-lui Novăceanu. Nu mai înțeleg, însă, de ce a rezultat din participarea „Adevărului” din 3 martie 1990. Aceasta publică chestia de 2 milioane de români, prezentând scindura CPUR din 2 martie, înțeleg să se facă datoria de informare a publicului — uități și de TVR — prin tipăritul unei vesteuri cufuse de puțin comice, conținând extrase de cîte o propoziție din spusele vorbitorilor, aceasta fiind singura relație a sedinței. Este, nu se simte, o con-

tativă nereușită a unui redactor de a fi spiritual, sau este ceva mult mai grav: încercarea de a compromite singurul for pînă în prezent democratic din România, transformându-l în ochii cititorului într-o adunătură de voci fără nădejde ? Personal înclinăm către a doua variantă. Se pare că ziaristii „Sciteiei” de ieri au nostalgia sedințelor-monolog, în care vorbitorul N.C. nu era întrerupt și nici contrazis de nimeni, și a căror monogramă era claritatea însăși, oricît de aberantă și fi fost. Cum poate răspunde dl. Novăceanu, vizavi de această flagrantă încălcare a principiilor unei publi-

cății cinste, ai cărei scop principal este informarea cititorilor ? „Sciteia” realizează un dublu scop: discreditează o adunare țară — chiar imperfectă — este pînă în prezent singura convocare democratică reală a revoluției, și trece sub tăcere ceea ce s-a discutat în respectiva sedință, mai cu seamă faptul că adunarea a refuzat să ratifice anumite decise care i s-au prezentat iarăși ca un fapt înfaptit, fiind tratată din nou ca un organism formal, întocmai ca în apropiatele timpuri de tristă amintire.

Este o vorbă indiană care, rezumată, sună cam

asa: nu de vîpătorii de elefantu se tem elefanții, ci de elefanții trădători, cași aceia le știu cărările. Nu de securitate se teme cultura română, și nici de politicienii lipsiți de scrupule, ci de trădătorii dinăuntrul culturii, de cei gata să vîndă valoarea și valoarea la prețurile pieței. Zău, n-am vrea să vedem născându-se o a doua generație de Corneliu Vadim Tudor.

Magdalena SIRBU

P.S. Distinsul român și poet căruia îi sunt cunoscute câteva versuri „omagiile” pe prima pagină a unei alte publicații de mare tiraj din București nu este tot același domn Novăceanu. Cum vine asta ? Fori cu Ceaușescu, zău eu înțeleg ? Ce-l drept, puteașă tragea cultivată : dar numai o anumită categorie de oameni de cultură o pot cultiva cu atita nostalgia.

Ceaușescu la concert

■ Celibidache reales, la al muzicii congres ■

Săptămînia trecută ne-am adus bucuria imensă a vizitei lui Horia Bănuș și a celebrității ei din țară, Sergiu Celibidache, care revine astăzi în țară sa de origine după 11 ani de absență. Bucureștii constituie ultima etapă a unui turneu destul de asiduoasă, dar pe lângă asta de caracteristică a festivalului de orchestră se potă căi această ocazie, dominată totuși de închinarea vizibilă de a concerta iarăși în inima țării noastre, Atena Română.

Nu ar vrea să fac o cronica muzicală: voi spune doar pe scurt că în timp ce Brahms (Simfonia I) nu lăsa mai curînd reșea, gândurile mele despre acest om pe care îl simțeam radical altfel decît pe celelalte artiști care-l cînta în seara respectivă (Mencurci, în timp ce Strauss (Don Juan) mi-a plăcut mult, fără însă a mă lăsa foarte în adîncuri — autorul este un orchestrator alt de fabulos înch pe undeva muzica sa sună aproape de la sine, cu conștiință să se cînte just și la nuanța cerută toate notele, în schimb Bruckner (Simfonia a 7-a), m'a răscut pînă în fibra cea mai intimă a tiniei mele. Era alta fervoare și intensitate, altă mareție autentică, altă splendoare fonică, dar și altă intensitate de trăire, înclă la contactul cu muzica care prindea simțurile și vizuale, și cu toate

că știu practic pe dinăuntru partitura, am simțit într-adevăr contactul misterios cu Filipe, ceea ce pare de exatitate lucidă pe care probabil o resimțim din el și din el de la simțare. Bruckner este printre puținii autori care pot înfrîna asemenea minuni.

După o mare emoție artistică și dorul citenilor să simțim din nou cea mai toată, dar și al ascultătorilor simț și revela explicabilă a drăgăstiei prin aplauze, revenim pe pînă, artiștii și înșiși mînașă succesul lor după durata și intensitatea unor atare manifestări. Pînă aici totuși se lasă în perimetrul firesc. Acum însă unde se produce ruptura, momentul în care din minunea bruckneriană m-am trezit direct la scenele cele mai penibile pe care toată țara le-a putut vedea în al 11-lea congres (cu și la al 13-lea, al 12-lea, etc.), etc.) a fost acesta al conștientizării a plămîntului în degradarea hăitac ritmic din palme, în fel de scandare colectivă și primitivă. În seara de joi, 5 februarie, am asistat la concertul la televiziune (biletul îl aveam pentru simfonia), am observat mînașă și neplăcută clară a suspensiei, am văzut înregimentarea unui public — totuși ales dintre oamenii cei mai cuști din țara asta — într-o unitate de șoc mînașă și izbucnirea în stăgurni de tipul „Ceil-

celi re-ales — la al muzicii congres”. Am simțit că-mi crapa obrazul de rușine față de acei europeni civilizati care ne închină voră sufletele, am simțit umbra lui Ceaușescu plînd peste întreaga adunare și prin intermediul televiziunii — pește întreaga țară. Care am ne mai putem exprima decît în conștient de lărmă ? Care nici frumosul artistic desăvîrat cu alina har nu mai cusește să configureze în noi individualitatea, figura noastră necondamnabilă, a ceea ce care ne vom înfășia în fața lui Dumnezeu cîndva ? Nu mai putem fi niciodată singuri cu suferințele noastre ? Nu mai putem stabili legătura cu semenii decît prin urlete colective ? Ne vom prezenta la judecata din urmă în rînduri compacte, cu pancarte și slogani scandate, eventual cu rîngi pentru spargerea ușilor paradisiace ? Ce exemplul nostru au lăsat din decenii de dictatură succesive în bietele noastre fizice marțializate și cit de greu vor dispărea stigmatele cumplite infamii din suferințele noastre !...

P.S. Independent de cele de mai sus, nu pot decît să regret înfin apărările marii muzici Sergiu Celibidache despre George Enescu și despre muzica românească, emise într-o evidență neconștientă a problemelor discutate. Ele au putut produce impresii doar în mințile unor oameni la fel de sumari în formați, sau în ale celor care dintr-un motiv sau altul n-au fost în stare să vadă că conștientă vrea judecată personală și adevărată asupra muzicii românești. Infinit regretabil...

Pascel BENTOIU

Crepusculul civil de dimineață

Pierrot

Sînt mare băutor de ceai.
Viața-mi țiesită de esențe
Nu mai suportă nici un rai
Unde nu-a sîni și indecențe
Mov precum florile de seai.

Zmeura albă o strivesc,
Disprețuind-o, între buze,
Anume pentru c-o doresc
Ceilalți. Pictez scene obtuze
Pe evantaiul chinezesc.

Și-orice minciună-mi pare-un fleac
Iar adevăru-mi face greață.
Cînd coapsele lin își desfac
Și sufletul, spre dimineață,
Boțesc cu tocul raiu-n prag.

Și-apoi în văzul lumii port
Masea de fleț direct pe os.
Oh, dragostea e un efort !
Și-s și frumos și-a și scirbos
Ca fluturile Cap-de-Mort
Căzut în veșnicul tău sos.

Emil BRUMARU

Istoriografia—acolo unde-i locul

■ avem să facem ordine în istoria la care am avut acces, în anii dictaturii, prin jumătăți de măsură ■

Adică în familia științelor omului, țara noastră, fără protecție oficială, simplă și liberă, ea disciplină de interpretare. Avem, e drept, o tradiție sinuoză în istoriografie, transmisă și multiplicată prin filiera bizantină: istoriografia ca slujitoare a puterii, în umbra și sub controlul său atent. Dar avem și o altă regulă: istoriografia în dialog cu puterea, ca partener individualizat, cu drepturi dobîndite și nu rîfite. Este cîndă marilor noștri istorici, de la Cantemir la Gheorghe Brătianu și David Prodian, a celor care au definit legămîntul moral al profesiunii. E timpul să facem ordine, să scoatem istoriografia de sub imperiul „ordinii” dictat sau chiar dăruită ca niște mînașă, de sub dictatura imperativului „trebuie să”, să-i descoperim și să-i redăm ordinea sa interioară. Știința istorică a slujit omul, individualitatea, aici, în Europa, a protejat-o de capătul puterii. Nu cred că istoriografia trebuie să-și fixeze hărnicuri inabundabile și utopice, disproporționate față de posibilitățile sale. Riscul pragurilor înalte ar fi căderea din nou în practica incoerentă. Orice imperativ, supradimensionat deschide nebanuite posibilități incoerente. Să căutăm omul față de vreme, cu obsesiile, cu utopiile lui ? Să nu ne ținem de săraca izvoarelor — e un balast metodologic al defunctului pozitivism. Nu-mi e teamă că vom descoperi omul real neîngustat de politici sau de „structuri” fevral vîrăjilor, obositor repetat. Și, în egală măsură, omul căruia îi adresăm istoria. N-ai fi mai bine să ne dezobînuim de a-l învîta să ste istoria, oferindu-i, în compensație, ocazia de a descoperi istoria, nu spre a urma căre-

prefabricate, ci spre a alege prin el însuși pentru a deveni mai liber, mai capabil de cunoaștere și înțelegere, prin exercițiul autonomiei intelectuale ? Am putea, cred, evita opeana alienării ideologice, a incoerentei.

Avem o mare tradiție europeană de la care ne putem revendica prin experiența noastră majoră, precum și prin sursa noastră etică și culturală: modelul latin ca fundament moral și juridic. Alte criterii au îmbogățit artele, filosofia, de la înalțimile noastre romane avem etica aplicată domeniilor economice, istoriei și dreptului înainte de toate. De la latini sînt și puterea este hazard, doar omul etera. Autoputerea hazardului (Sergiu Pavel Dan) poate genera orice posibilități care restrîng în mod fatal spectrul libertății umane. Să ne amintim de Tacitus și să nu-l uităm pe Plinius cel Tânăr. În cazul primului, reamintesc o rugămintă ce definește o mare tradiție europeană — aceea a adevărului și libertate — care ar merita a fi săpuită pe frontispiciul templului nostru spre a ne învinge atîrta comorie. „Într-adevăr, cine nu știe că prima lege a istoriei constă în a nu cînta să spu neadovărit ?” (Domine, cînd de bini și răbăști au fost o dată istorici ?).

Cele care sînt împăcat prea usor cu rolul de slujitori al puterii le reamintesc, apînd la un caz celebru, o posibilă, omniabilă cale de a lesi din libertățile indivi-
duali. Să ne reamintim de Plinius cel Tânăr care n-a folosit de pretextul Panegiricului către Traian spre a face elogiu libertății: „Într-adevăr, nu te iubim în măsura în care

o merităm; dar nu facem aceasta de dragul tău și să nu vină niciodată ziua în care să facem legămînt pentru tine, nu din interes ci din lealitate, Caesar”.

Avem să facem ordine în istoria la care am avut acces, în anii dictaturii, prin jumătăți de măsură, prin tehnici echilibrice de ajustare a adevărilor sale grave, print-un straniu și jenant optimism care a eliminat, cu rare excepții, senzația tragediei. Tomuri întregi în care profitorii și breslei s-au lăfăit în cuvinte demonizate fugind credibilitatea în istorie, în ceea ce avem alint și drept, propun să fie tope. Din decență. Să păstrăm doar exemplare-moștră care să devină rarități bibliografice. Sînt membri în această corporație care ne-au băgat în năbădă, care ne-au împulsat capul cu enoricități de Opul: „Istoriografia este ideologie” (vă mai amintiți, nu-i așa ?), care au uitat normele elementare ale demnității și liniei. Îi rog să nu se grăbesc să se ajute alți de revoltător de țară, cum am văzut deja pe unii. Pașunile și nemulțumirile personale împotriva altele sînt rut, în timp ce-și luau măsuri de asigurare prin citate copioase, precipitarea celor ce s-au și declarat „ilegalisti”, nu le dă dreptul să se declare vicioși și să amestecă eroismul prin ideologie lor. Le reamintesc, din propriu conștiință nu-i servește, că există un Dumnezeu care mînașă. Cine confundă eroismul cu substitut, cu surrogatului lui, așa cum am făcut-o în anii dictaturii, nu are dreptul să se ocupe de istorie. Dacă cineva poate formula această idee aloristie, sugerez să o avem în vedere pentru următorul dialog.

Mihai DORIN

NOTA. Vom reveni cu amănunte edificatoare despre activitatea pe tărîmul patetic-ideologic pe care Gav. Iacov dr. conștient PETRU IOAN a dispus-o cu ostind, pentru promovarea valorilor comunistului pe aceste meleaguri.

Mașina cu roți pătrate

De ce a demisionat domnul Alexandru Călinescu?

■ un preector incomod ■ în Universitatea ieșeană, situația tinde să devină explozivă ■ întreaga structură administrativă și birocratică a rămas în picioare ■ se convoacă ședințe mari pentru rezolvarea unor chestiuni minore ■

Stimate domnule profesor,
dumbla d-voastră din func-
ția de profesor al Univer-
sității a stăruit nedumerire
și îngrijorare. Sînt studen-
ți care întrebă, tot mai mult,
dacă Universitatea nu va
înclapa pe viitor murdare.
Deja se caută, cu insusur-
dare, îndepărtarea studen-
ților de la decizii (cum s-a
întîmplat, foarte recent, cu
Mihai-Răzvan Ungureanu).
E o stare apăsătoare, am-
plificată de dezbinarea stu-
denților pur și simplu în-
terese străine. Era necesar,
în aceste condiții, re-
tragerea d-voastră?

Înă de toate trebuie prezintă că un singur om nu poate schimba o Universitate. Statuina „un singur om” îmi amintește, ieriși-mi răspunde! caui abrupt, de o epocă despre care credeam că s-a încheiat în decembrie. Faptul că în toate con-

dilul am fost ales pe 8 februarie profesor, după ce în mai anul trecut am fost ca și eu dat afară din Universitate, obligat la o analiză minuțioasă și lucidă a situației. Mai singur om, sau chiar mai mulți oameni, stăruind să fie eficienți în fața unui aparat birocratic înepesit, înțeleg după ani și ani de zile, Universitatea, la ora actuală, pare ca o masă de lut din care s-a făcut un frâu de mână trasă.

De ce sînt priciniile tenebroase în Universitate?

Ceea ce am putut observa cu ochii liberi este faptul că, în urma unei decizii venite pare-se de la Minister, doi oameni personal au văzut nimie în acest sens, o bună parte a cadrelor didactice au fosteli mult timp și energie în direcția rezolvării unor probleme legate de avansări. Am spus la mi-

petele finisuri că socotesc
că nu aceeași activă aciona-
mente problema vitală a
Universității noastre și că
lipsa de concordanță și de
reglare în adoptarea unei
proceduri rezonabile va du-
ce la apariția unor conflic-
te, a unor situații de ten-
sivitate, a unor ciocniri.
Între interese personale sau
de grup. Ceea ce am avut
impresia a-a și în Incipit.
Oricum, o lămpede că pro-
blemele studenției, nici
măcar actele ale relației
profesor-studenți, nu au stat
în atenția Senatului și a
Consiliilor în luna februarie.
Ca să nu mai spun de che-
stiunile legale de dezvoltare
în perspectivă imediată
a Universității, cu tot ceea
ce presupune aceasta (dotări
materiale, fond de curie și
colectiv, amenajarea unor
spații destinate unor even-
tuali manifestări culturale.

Și totuși, domnule profesor, în Universitate nu s-a schimbat nimic?

Nu marea lucră și aici nu s-a schimbat nimic degrabă.

Trebuie înțeles că domnia de fapt, cu rădăcini și cu, dinădău se permite paradoxul, vorbirea grăbă : mi refer la mentalități și la limbaj. Or, discursul utilizat în sedințele în care am participat este, cu toate nuanțele deosebite, același, iar în ce privește mentalitățile am constatat, nu fără uimire, o anumită rezistență, dacă nu chiar toamnă la fața perspectivei unor schimbări. Singular lucru de care, eu știu să nu fiu înșelată, dacă se pune problema unei eventuale culpe în ce miu privește, este acela de pasivitate. Personal, am încercat să fac ceva constructiv, dar nu știu dacă înținuțiile mele au fost înțelese corect.

Vă rugăm, domnule profesor, să ne arătați, concret, care au fost motivele demisiilor d-voastră.

Motivele demisiei mele
le-am expus foarte succint
într-o memorie de trei
pagini pe care l-am citit pe
1 martie, orele 12.30, în fața
membrilor Biroului Senatu-
lui. Am depus (există la Re-
gistratura și l-am înmănat
domnului Rector.

Unul dintre motivele principale ale demisiei mele: În a-proapă o lună de am lucrat la Rectorat am constatat că într-o structură administrativă-birocrației din Uni-versitatea (serviciul personal, juridic, economic) a rămas în picioare, inutilită de a-celui mister, Practic, a-proapă toate inițiativele con-structive venite din indi-ferent ca direcție au fost bloca-te, Biroul Secretului și Secretat au fost convocate în

interminabile în care se discută chestiuni minore. S-au dat decizii contradictorii care se anulează una pe alta, atât de la Minister, cât și de la nivelul Rectoratului. Conducerea Universității — din cât am putut constata — este lipsită de mijloace și instrumente elementare de lucru: telex, telefon, secretariat operativ și competent etc. Cum mi s-a atribuit îndreptărea de a răspunde, printr-o altă, de relațiile externe ale Universității, nu am putut, în ciuda eforturilor mele, să restabilesc legăturile firești cu alte Universități de peste hotare: nu există birou de scris cu mine, nici, acum, apar telefonice, comunicarea, cel-sa spus că se va depăși cota de limitare, ofertele de ajutor și colaborare venite deja din partea unor instituții prestigioase din strălăutate sunt privite cu neîncredere sau

Că profesor nu vă veți
levi de aerele greutăți?
Am constatat că o mare
pădură că studentii cu care
săcer stih, în marea în-
majoritate, receptivi, sensi-
bi în ceea ce se întâmplă
sau ar trebui să se întâm-
ple în jurul nostru. Adaug
că lipsurile de cadru didac-
tic n-ar trebui în nici un
fel să fie influențată de un
eventual post administrativ.
La cursuri și seminarii
am încercat să colaborez cu
studentii; în mod normal,
eu am funcții administrative
sau de conducere ar trebui
să adopte, în locul unde au
fost fie și temporar, o ac-
titudine similară.

Ovidio SIMONEA

Noroc de revolutie

Într-o zi de proiect la generalitate și încredințat al vază tam până unde și se întinde puterea, cei de la Mandat-
rul învățământului. Poate nu deveni
peste marea de curaj, de parca în
parcurs mare din propriul câmp. Să
întra cu câte trei-trei sunet mai pu-
lin, că nu-i nici o diferență între ei
și ultimii intrări în paranteză în ans-
amblu și-a candidat să-i raporteze pe
non intrări și cei de pe la jumătate
listei din vară, diferențele rămânând-
se în unele cazuri la mai bine de ai puncti.
Odată trez de acest fir, întregul țesă-
tură a prins să se destrame. S-a ajuns
la greva femeii, prin unele locuri, stu-
denții și candidații au aruncat cu ouă stin-
ci albi; prin alte părți, mai puțin hotă-
râți, au aruncat la momentul de necesitate

Birfa paginii

creaș permiile ca admiterea la liceu a-
drăsto să fie ajutate cu ceva economii
din perioada de tristă amintire.

Am văzut vină noul stăduț? În preajma mării. Nu pot fi decât aici că am adoptat principiul: „Acum cine poate”. Am înțeles vină cu care se pot fi respectat având aceeași medie ca a ultimului intrat acum — să ricom — doi-trei ani? S-a spus că cel de anul acesta nu are noroc să prindă revoluția, că a fost o situație specială. Ce legătură are însă această admitere înțărâtă într-un centru universitar cu facuș cu răsunet de sistemul? Măcar dacă am fi controlul la creșterea nivelului învățămîntului într-un fel; dar nu, în loc să epuizăm exigența, am micșorat-o. Avem vreo garanție că la vară tinerii (bucureșteni, de exemplu) care vor fi cu cîteva sutimi sub media ultimului an, după ce va fi fost crescut mediul de lucru nu vor da vina pe gloana țele revoluției, care, birindu-le pe sub gram, i-au împiedicat să se concentreze? Nici una. Și, dincolo, ei vor aduce ca argument în favoarea lor încredințarea de așezare.

...problema de securitate
ce s-a creat doar cu această mi-
sură importantă? Să se dea remediu
la baza deficienței de care trebuie să se
ferim: context de pe urma căruia m-
ni trag foloasele. Iar alții rămân cu
postajele norocului care iarăși nu dat
destul ei.

Cristian MUNCIU

● listă neagră pe săptămână

**Facultățile de Mecanică, Tehnologia Construcțiilor de Mașini
și Metalurgie**

În numărul 16 al revistei noastre a debutat o rubrică așteptată, credem, de către toți studenții cu simț civic, prin care vom prezenta, ca și celelalte dispoziții, păcatul cel mare al de celerat cu care au copleșit, pe rîd, dascălii considerați de către studenți drept compromiși din punct de vedere moral, pare să fie luarea de mită. Taxa percepută pentru un examen ori pentru a putea fi admis într-un cămin studențesc după începerea anului, oscila între 1.500 și 2.000 de lei. Cam, însă, în ultimii ani al dictaturii traul de al cu ei se înmulțise, respectiva taxă era transformată în alimente (de preferință carne), benzină, țigări fine sau băuturi spirituoase de calitate. Reamintim numele cadrelor didactice ale căror denumiri au fost cerute de către studenți, marcuri 17 la susurie, a.c.: ș.l. dr. ing. Constantin Neanu (fost director educativ al căminului # 10, a abuzat de această postură), ș.l. dr. ing. Leonard Cîrcan (reclamații scrise ale studenților înaltă asupra lui), ș.l. dr. ing. Ioan Alexandru (este considerat, în unanimitate, bine pregătit din punct de vedere profesional, însă reclamații

În preajma așteptării, studenții sîi au determinat consiliul profesional al facultății de a se angaja la ocazia acestei întreceri, nu în cercetare. În legătură cu aceasta, domnul doctor inginer Ioan Alexandru, șeful informației cu studenții aerodinu de la Facultatea de T.C.M., din anul întâi au acceptat, la numirea unui al doilea diabetic în vederea predării. În continuare a cursului de Studii materiale.

Tot atunci, pe 17 ianuarie, studenții - greviști au contestat, mai ales în baza criteriului competenței profesionale, pe domnul conferențiar Gheorghe Coman, ale cărui cursuri, susțin ei, erau desorii învătate de asistenții săi, pe domnul conferențiar doctor Nicolae Grădinaru și pe șeful de lucrări doctor inginer D. Nencescu. Studenții acestor facultăți ne-au comunicat că la capitulul mită țara era întocmită în ianuarie este incompletă, dar cămarile cele mai importante, enumerate mai sus, sînt prezente încă în curs de remediere. Ei ar mai fi încă interesați de opțiunea morală a învățăturii Paraschiv în această problemă.

DREPTUL LA REPLICĂ

Stimate domnule redactor sef,

În ultimul număr (16) al revistei „Opinia Studentescă” a apărut o nouă născătoare a gândului de înnoierii, cu privire la peșii de lucrări dr. ing. Ion Alexandru, profesor de proiectare navală.

În dorința de a stabili adesea și informarea din domeniul teoriei Alexandru, nu practicăm înțelesul proiectelor de cadre didactice. Dăruim să este încadrat pe post de cercetător principal la catedra noastră, bucurându-se de toate drepturile cercetătorilor, inclusiv de dreptul de a presta ore didactice în afară programului său.

Poate era de simțirea de la anul IV, V, VI, P. M. ș. an. IV și V P. M. și
și anul I TCM, MD și UT erau cu prezenta vîrșilor de catedrală semindurile doctelor sta-
ceni care liber conștient, tocind cu domnul IOAN ALEXANDRU se în predea ore de casă
în mod legat, așa cum o fac la alte obiecte și alți învățători.

Papirul cu domeniul Ioan Alexandru a reapărut în mod public ca o societate și pri-

Vă rugăm înțelegem, că în viitor, când publicăm asemenea note, să vă informăm și în continuare facultățile, catedrelor și a sindicatului nostru al cadrelor dintr-o singură și corectă notă pentru a scrie onorând și mai mult alături, așa cum ne-a dăruită războiul Domnului.

Lider sindical al Facultății de Metalurgie — Șef lucr. ing. Tudor Răstoanu; Lider sindical al Centrului de Metalurgie — Șef lucr. ing. Ghe. Darbu; Lider sindical al Catedrei Tehnologie mat. — Asist. ing. Mihai Suran; Șef Catedrei Tehnologie metalelor — Șef lucr. ing. Dan Ghe. Gălbăș; Șef Catedrei Metalurgie — Șef lucr. dr. Ion Văduț Căpățanu.

FCOURI STUDENTESTI ■ ECOURI STUDENTESTI ■ ECO

■ Principala problemă care-l preocupă în prezent pe directorul de la Institutul Agronomic „Ion Teodorescu de la Brașov” se referă la perfecționarea cu noi an a studenților în toate facultățile institutului. Ministrul învățământului vrea să aibă, deocaredată, drept răspunsuri analize. Se pare că această situație există și la Facultatea de Litere de la Universitatea „Al. I. Cuza”.

■ A început să scurtească, pe la toate instituțiile de învățământ superioare țării, pronunțat pentru burse de studii în străinătate. Într-un număr viitor al revistei noastre, vom veni să analizăm despre modul cum au fost repartizate bursele și cine s-a beneficiat lor.

[illegible]

să asigure tipărirea în bune condiții a ziarului și revistelor din mass-media.

■ Trezindu-se, în noaptea, câteva sute de studenți au organizat în fața Institutului de Medicină și Farmacie din Iași un miting de susținere cu studenții comuni de la I.M.F. Tîrgu Mureș. Participanții au pomănit despre anumele tendințe extremiste care se manifestă în prezent în zone ale Ardealului, așa din partea populației maghiare, citi și a celei românești, precum și despre tendințele de separațion ale studenților maghiari din I.M.F. Tîrgu Mureș. În măsura în care situația din Ardeal va rămâne încredințată, ne propunem să ne informăm și să va relatați tuturor noștrilor viitor despre cele ce se întâmplă acolo.

■ Domnul ministru-afaceri si Invatamintul Public, profesorul universitar Paul Cornea, s-a aflat vineri la marile de la fosta Institutia centrala de studii de la Universitatea „Sf. I. Coza”. Domnia sa, intr-o scurta vizita, a avut un moment de predica la noastra, a declarat ca fondurile imprumutate de la noi catre aceasta institutie a S.A.C.I. au sa fie preluate de minister, el chiar mandata pina aici studentii vor avea o formalitate de organizare si vor fi imputati ca la prima si sa fie ne-amintim. De asemenea, este aproape sigur, afirma domnul ministru-afaceri, ca in aceasta vara vor creste in mod considerabil veniturile de la curse la noi facultati din tara.

CHONFEC-MC

Copyright © 2004 John Wiley & Sons, Ltd.

Leonardo Da Vinci, ginerele tovarăşului Miu Dobrescu (II)

ascensiunea unui impostor către virfurile ierarhiei ştiinţifice ■ credeam că voi să vorbim despre scandal ■ cum auzeau de invenţia mea, toţi începeau să mă urască ■ oamenii pe care-i folosesc au rămas pe drumuri ■

După cum aţi aflat din numărul trecut al revistei noastre, Ionel Dorofte este lector universitar, autor de invenţii şi inovaţii, de numeroase lucrări ştiinţifice. Până în decembrie 1989, a condus şi două colective de cercetare în domeniul metalurgiei, calificarea domniei sale fiind de psiholog. Citind declaraţiile celui care a fost acreditat, cel puţin de o parte din oficialităţi, drept un adevărat savant, mindria a scos la iveală de invenţie, vă rugăm să nu uitaţi că el va rămâne şi în continuare la catedră, susţinând în faţa studenţilor politehniciştii cursul de Psihosociologia muncii.

Nu s-a făcut aproape nimic pentru lămurirea situaţiei, mult de altfel dubioasă în care se află ginerele tovarăşului Miu Dobrescu. Cei care îi cunosc situaţia reală — majoritatea subordonaţilor săi de acum un an — se tem că probele vor dispărea încet-încet, că Ionel Dorofte, susţinut nu se ştie de cine, va continua cu seninătate să-şi debiteze public

aberaţiile despre „creativitatea generalizată”, să organizeze „manifestări tehnico-ştiinţifice”, fără ca nimeni să-i poată aminti marile deservicii pe care le-a făcut şcolii politehnice leşene.

Mai mult, cei care au solicitat clarificarea situaţiei savantului familiei s-au izbit atenţionaţi de conducerea Institutului Politehnic (prin rectorul prof. dr. ing. Nicolae Gavrilas) şi de cea a Facultăţii de Chimie. Sînt în plină desfăşurare dispute privind baza materială pe care a deţinut-o colectivul de psihosociologie, dispute în care sînt implicate Facultatea de Chimie (care nici nu mai aparţine de I.P.L.) şi Facultatea de Metalurgie.

În acest mic haos, domnul I.D. îşi va vedea curînd reconstruită poziţia. În numărul următor, vă vom prezenta şi o scurtă istorie (ilustrată de date şi documente) a ascensiunii acestui impostor către virfurile ierarhiei ştiinţifice.

Am auzit că sînteţi autorul unei teorii numită „creativitatea generalizată”. Vreţi să-mi vorbiţi despre ea?

Creativitatea generalizată este o teorie pe care am expus-o şi în străinătate şi care priveşte dezvoltarea personalităţii simultan în toate dimensiunile ei. Deci, abordînd eî mai multe domenii. Am făcut compoziţii cu o altă, de asta l-am spus „creativitate generalizată”. Creativitatea generalizată nu poate să crească decît creşcînd întregul om. La nivelul de bază, există aceste două niveluri, sînt pe două niveluri înţelese. Dar, în primul rînd, eu trebuie să măresc starea. Deci, încercarea mea şi experimentul sînt pe care l-am făcut a fost de a stimula în profunzime personalitatea, încercînd o mărire spre exterior a întregii personalităţi.

Aţi spus de un experiment. În ce a constatat?

Pentru un experiment trebuie mai întâi o sursă financiară. Sursa asta a fost o invenţie de-a mea, o presă, pentru a-mi acoperi cheltuielile. Ea era deja făcută cînd a fost angajat primul om. Deci presa deja exista şi, de fapt, chiar şi banii care se încasau aşina — poate să verificăm ordine — erau pentru experiment.

N-am înţeles prea bine despre ce invenţie este vorba.

Nu este vorba de o invenţie stricto sensu (expresia interdicţiunii, n.n. R.E.S.), pentru că ideea aceasta, a utilizării fluidului, a apărut încă din '36. Dar nimeni în lume n-a reuşit să o aplice în mod industrial. Aici e vorba de un pachet de brevete, asta n-a fost importantă, e vorba de o direcţie de cercetare care mi-a slujit mie. Nu mă aşteptam să. Credeam că voi să vorbim de scandalul de-acolo. Dar o discuţie din asta, asta de interesantă, nici nu sînt. Adică nici nu sînt în ce măsură da spăului asta să se publice. Bun. Deci care era ideea?

Vorbesc despre invenţia dumneavoastră, despre presă.

Aşa. Psihologie, era foarte interesant. Ce-i lăsa pe acei oameni, tehnicieni, ca să utilizeze, deci, presiunea lichidului? Tura care ar fi pus mâna pe această psihologie, de exemplu în timpul războiului mondial (şi era în îndemînă, că totuşi era la îndemînă) ar fi câştigat războiul. Deci, în această presă, în instalatăi psihologice, deci chiar în casa mea pot să fac o presă chiar de douăzeci de mii de tone-forţă, eu care pot să fabricăm tancuri!

Este un proiect elaborat de dumneavoastră?

Nu am lucrat niciodată pe proiecte. Pe schiţe de mină.

Nu mai pe schiţe de mină?

Da. Şi eram mincinos pe care-l plăteam. Mi-am vîndut maşina. Am avut trei maşini de la părinţi. Le-am vîndut şi eu, mi-am finanţat cercetarea. da.

Continuăţi, vă rog.

Aşa. Deci, secol era dat de înţeleasă că trebuia inventat, că trebuia peşte să înduce metalul. S-a creat un adevărat scandal Naţional.

Si recunoaşterea acestei invenţii cînd s-a produs?

Nu s-a produs nici în ziua de azi. E o luptă continuă. Tehnologii, încredere există peste tot! Există chiar o firmă în străinătate care a luat premiul Nobel pentru procedeuul respectiv. Însă lucrează numai pentru chestiuni foarte scumpe. Pentru rachete. Adică e trecut în domeniul strategic. Dar nimeni n-a utilizat industrial procedeuul! De ce? Aici a intervenit rolul meu de psiholog! Putini nu înţeles niste lucruri şi de-aceia foarte multă. Deci, ce-am constatat? Un fenomen extraordinar, legat tot de psihologia invenţiei. Toţi oamenii care intrau în contact cu presa începeau să mă urască.

De ce?

Pentru că ideea era prea simplă, şi se glindeau de ce n-ar fi făcut-o ei.

Vi s-a întimplat tot timpul?

Tot timpul, da. Am repetat experimentul chiar controlat, chiar fotografat. Şi ştiţi dintr-unu. Ulte, deci ştiţi nu ştiu ce discutăm! O chemăm aici. Tanti!

Lector dr. Tatiana Dorofte: Da!

Văso puţin! Deci facem un experiment, da? Nu, nu vorbim despre asta, vorbim despre presă. Ia spune-mi, vin că aveam prima dată presa în beci. Prima pe care am făcut-o, da? Tu erai la Craiova. Aşa. Şi ti-am dat telefon că vine domnul Gălbănuş (prof. dr. ing. Mihai Gălbănuş, de la Institutul Politehnic din Iaşi, n.n. R.E.S.) să vadă presa. Ce mi-ai spus?

Lector dr. Tatiana Dorofte: Că faci o greşeală chimicului.

Ah! Multumesc. Imediat şi-a schimbat atitudinea! Prieten! Omai care m-a ajutat cel mai mult să mă dezvolt ca personalitate! De a doua zi, toate relaţiile s-au schimbat! Şi aceasta s-a petrecut de aceluşi zi, adică m-am şi căsătorit. Ştiţi de la început.

Am auzit că sînteţi conducătorul mai multor colective de cercetare. Cum au apărut aceste colective?

În urma invenţiei, eu puteam să fac bani de niste bani. Şi să încep să potam studiul creativităţii mai departe. Că statul nu făcuse treaba asta, nu? Atunci se făcuseră contracte pentru presă şi eu dădeam libertate oamenilor să lucreze după ideile lor, să se autoorganizeze, să văd cum se organizează, fără să interferăm în neli un fel. Ştiţi cum a fost în Suedia, ştiţi cum am lucrat eu. Deocîndată, cu ajutorul presei se fabrică numai containerul de la URUMET. În acest fel, a devenit cel mai competitiv din lume. Este solicitat în toate ţările din lume. Dar asta este numai o aplicaţie banală.

Tut n-am înţeles.

Da, da, păi întrebă! Da!

...cum au apărut aceste colective de cercetare.

Deci, vînd capitalul ăsta — nu? — trebuia să-l folosesc!

Capitalul de unde a apărut?

Capitalul teoretic, nu?

A, deci a fost vorba numai de capital teoretic!

Atunci m-am dus la Iudei, la Leonard, care credea şi el că o să devină lovitură. Erau două tabere. Tehnicienii, de care ţi-am spus de ce se opuneau, şi politicienii, care credeau că o să-l facă o corărie de aici. Politicienii pe care-i aşteptam. Erau foarte mulţi. Ei ştiau că o să-l arate statului despre ce-i vorba şi acela o să rădăna preţ, ceea ce s-a şi întimplat. Şi atunci, am cerut înfiinţarea unui colectiv. De fapt, au fost nişte improvizări. N-am condus niciodată un colectiv real. N-am folosit decît puterea convingerii. N-am avut semnătură, n-am avut nimic.

Ce structură aveau colectivele?

Sînt mai multe etape. Prima a fost pînă la vîntul vîntului, eu tot aşa îl spun, că nu mă schimb, să ştiţi.

În ce an?

Cum îl spunem înalt, îl spun şi acum, că.

În ce an?

Eu sînt un... În '75. Cînd am prezentat ideea, toţi colabau au vrut să mă observe, încredere Mecanica. Şi, de fapt, trei sturci din timpul vizitei s-a concentrat asupra presei, ceea ce a stîrnit un val de invidie. Seza, la televizor, am observat, însă, că nu am apărut decît în prim-plan, ceea ce m-a făcut să-mi pun întrebări. Am căutat apoi şi în arhive, şi la Agurpres — am trimis un bătăi scolo — dar nu mai era nici o foto-

grafie, nici un metru de film... De ce se întâmplau toate astea? Pentru că, de la cabinetul doi, s-a ordonat să fie eliminat proiectul cu incul, pentru că legem pe la faţă. Să nu mi se dea voie să pîc în străinătate. Adică s-a acţionat pe două linii. Pe linia de Academie şi pe linia de Securitate. Eram într-o contradicţie fantastică! Că la Cabinetul doi nu se interzicea şi de la Cabinetul unu nu se cerea!

N-am înţeles cum au apărut aceste colective.

Deci, după aceea s-a creat un Centru.

Dia a cui iniţiativă?

A... a lui Ceauşescu! Şi a lui Cartoceanu! Dar aveam un referat făcut de mine. I-a fost dos personal lui Cartoceanu.

De ce fel de Centru era vorba?

Centru de cercetări pentru presă. Centrala de la Iaşi a devenit, în felul ăsta, centrala de presă. Dar, pe urmă, cei care au fost puşi directori mi-au interzis să intru în clădirea respectivă.

De ce?

Pentru că eu m-am împotrivit intrării în Centrul de cercetări de presă. S-a produs un haos foarte mare! Asta de la ILM, oamenii pe care-i foloseam, au rămas o parte pe drumuri, a trebuit să mă lupt pentru ei, să le plătesc salarii.

Din cine sînt formate colectivele? Cum s-au format?

Principiul meu este că orice om este bun. Deci, cei care sînt într-un post este în funcţie, indiferent de aptitudini.

Aţi avut multe solicitări?

Foarte multe. Din cauza lor, a fost o perioadă în care chiar a trebuit să mă ascund. Dar era chestia asta, cu stagiul şi cu buletinul de Iaşi... Că alfel nu şii să ai colective foarte puternice. Dar eu însoţeam orice om, chiar pe unii care au avut probleme, care mai aveau doar pe la Securitate.

Am înţeles că v-aţi ilustrat la foarte multe domenii. Mi le puteţi spune?

Am înfiinţat o asociaţie internaţională, care-i tot legată de creativitate. Asociaţia de la Cardiff, cu teoria bi-stabilităţii. Împreună cu Michael J. Aptier.

Deci, aţi înfiinţat, la Cardiff, o asociaţie ştiinţifică. Împreună cu profesorul britanic Michael J. Aptier.

Da. Şi care ţine la doi ani un congres. Sper că la anul o să-l ţinem în România. Apter a venit în '75, ca să se documenteze aici ca să facem împreună lucrări, dar nu am avut timp. Le-am documentat în ceea ce priveşte teoria creativităţii generalizate.

I-a folosit ea ce l-aţi expus?

M-a solicitat să colaborăm la o carte şi n-am avut timp. Am birliile. Şi în continuare, să organizăm un congres aici.

Cîte brevete de invenţii au semnatura dumneavoastră?

Trei brevete.

La acestea sînteţi primul autor, nu-i aşa?

Prima autor, da. Aici nu-i vorba propriu-zis de un brevet, ci de o idee. O idee tehnică! Asta am vrut să arăt eu! Filosofia tehnicii! Ceea ce depăşeşte conceptul de brevet! Nu-l e problemă ca să scrii brevete. Orice om poate să scrie un brevete!

Alte domenii în care v-aţi afirmat?

Electronică. Am o contribuţie foarte importantă. O maşină de auzit cu (ritual) Echida, care nu putea să aducă tot asta, beneficii de milioane. Am şi în domeniul informaticii. Cred că în Iaşi sînt puţini oameni care în ceea ce priveşte stimularea memoriei de nivel înalt, adică a producător-program.

Sînteţi printre primii în stabilirea sim- bolurilor de programare.

Nu a limbajelor, ci a... cum se cheamă astea?... obiecte-program, asta nu ştiu cum se cheamă. Deci nu limbaje de programare, asta nu sînt limbaje. Proiecte-program! Pe urmă, sînt şi membri ai Asociaţiei Scriitorilor. Am şi cărţi.

Am auzit de o carte de poezie, apărută în „Junimea”. Este volumul dumneavoastră de debut?

A vînt sapte ani pentru că am spus că trebuia să apăr poezie patriotică. Aşa, în carte, sînt destule poezii care. În altele, una e şi publică poezie patriotică la Paris, şi una e şi o scriu la Iaşi! Dacă s-ar publica din nou poezii de-astea, multe lucruri s-ar lămurii.

un interviu de
Radu Eugeniu STAN

Blînda securitate și turmulita cu 21 de mielusei

■ la audieri, totuși au recitat o lecție învățată din timp ■ Timișoara trebuia să fie rasă de pe fața pământului ■

Avocații și-au luat rolul în serios

Dupa audierea primilor inculpați, credem că se pot trage unele concluzii particulare din privilegiu deslășurării procesului celui 21. Să ne oprim mai întâi asupra omizilor legii puse să lămărească acest caz. Completul de judecată, format din doi colonel și un general de Justiție, o surpriză în primele alie de o doză de subiectivism în analizarea cazului, în special președintele instanței, care, prin întrebările puse inculpaților și prin denaturarea pe alocuri a declarațiilor în momentul dictării lor spre consemnare, ne acop vădită încredințator, a crescut multe proteste din partea avocaților. Aceștia nu pare că își iau rola tot mai în gerine, abandonând total poziția de apărători de formă în procese cu rezultatul dinainte cunoscut. Faptul nu poate decât să ne bucare, chiar dacă în boxă află cel care alina, cu toate că intervențiile lor ne-procedurale, fără permisiunea președintelui instanței, au dus de multe ori la ridicări de fon și de o parte și de alta. Treptat lucrurile s-au calmat, conștientizând denaturate au devenit tot mai puțin și necesitățile, domnii avocați s-au cumințit, chiar între domnul Voicu, apărătorul inculpatului Anastasin, de de-parte cel mai bătăios dintre apărători, și președintele instanței, nu cred că ex-cesele pot mai dădă afirma că se moa-lesc și disparcă alinați. Și, pe avocaților, la frunte cu domnul Velcu, dă impresia unei zăbăniți puse pe hartă, cu lesiri din rigorile procedurale, onori chiar justificate, de o sobrietate remarcabilă se dovedește a fi procuror-ului, colonel de Justiție, om de o riguro-ritate profesională din care avocații au foarte multe de învățat. Nu intervine niciodată neîntrebă, adresarea întrebărilor inculpaților numai prin intermediul in-stanței, de regulă toate diad impresia o-mului de rând din sală că se referă la amănunte, poate din cauza asta procuror-ul pare un jucător vrsal, care ține a-tuurile pentru mai firmu, când se va trece la audierea marilor, la probe și, nu în ultimul rând, la pleduarie. De a-cum, documentată, nu ne putem răzbi pă-rerilor unor timizișori, conform căruia a-cușarea în acest proces ar avea un rol pur formal, de ochii lumii, celor din boxă fiindu-le asigurate aporiele pedepse miei-unei achităre, în virtutiu unor rațiuni obșcure.

Agenții străine au înfăptuit revoluția ?

În prezența înculpaților, lucrurile sînt așezute clar. Am asistat la audierea primilor cinci și am înțeles că toți ceilalți vor adopta aceeași poziție, de disoculare a persoanelor și a instituțiilor din care au făcut parte. Primii cinci au fost generalul Macri Emil, șeful Direcției de contrainformații în sfera economică din Departamentul Securității Statului colonelul Popescu Iosif, Inspector-șef la Inspectoratul județean Timiș al Ministerului de Interne, colonelul Stana Traian, șeful Securității județului Timiș, colonelul Teodorescu Filip, adjunct al șefului Direcției de contraspijionaj din Departamentul Securității Statului și adjunctul colonelul Ananasiu Gabriel, locuitor al celui din Direcției de informații interne din același departament. Toți au susținut că singura misiune a Securității în perioada 16—22 decembrie la Timisoara a fost culegerea de informații. În năucirea majorității absolvenți de Drept, cei 21 din impresia unor foarte buni cunoscătorii procedurii și al chibritelor avocației, răsună a strige atenția președintelui asupra micilor diferențe de nuanță în exprimare și nu o fac imposibil, ca apărarea lor, ei confirmă strictul cadru procedural. Nu știu ce pozează amenințau înainte un ofițer de securitate pentru divulgarea secretului de serviciu, dar probabil s-a văsat foarte dur și plănău permanent ce o continuă amenințare, dacă acum, în boxă, înculpații se potrec tot să se distinge pe cele care acum nu mai sînt secrete pentru nimeni și ei știu că nu mai sînt. Rînduindu-se, întrebări despre metodele de investigare informativă folosite la Timisoara, ei au început prin a răspunde ezaviz, că s-au folosit metode specifice muncii din securitate, abia după insistențele președintelui instanței numind cîteva exemple respective: muncă de investigație directă la fața locului, folosirea reței de informatori (celegii noștri de drept), tehnici operativă (utilizarea microfonelor, interceptarea conversațiilor telefonice, metode de care se neamă serviciul 77, controlul secret al corespondenței în răspunderea serviciului S7, filajul (spionajul) ofițerilor de lină), specula-

leaze numai pe astrol de cârmuire, comanda în serviciul F). Desi metodele utilizate de serviciile T și S contraveneau prevederilor constituționale, ele erau reglementate prin ordine și instrucțiuni și ofițerii nu dădeau seama că simbul pentru folosirea lor.

O altă constantă a celor arhivați a fost încercarea de a arunca vina pentru masacrea populației asupra armatei, susținând că Securitatea a avut doar rolul de informare despre organizarea și demonstrarea și mai ales despre eventualele agenți străini, bănuți a fi din rindul frontieristilor, români fugiți peste granițe, recrutați în lagărele din Austria și Ungaria și trimiși înapoi pentru destabilizare, iar mișcările a avut meninerea de a pune pe valdăți care au distrus magazine și au furat mărfuri. Prevedându-se de unul din principiile de bază ale muncii în Securitate, cei de a nu cunoaște nimicdată cu ce se ocupă colegii de serviciu, fiecare încercat se apăra susținând nevinovăția sa în ceea ce privește ordinul de reprimare și necunoașterea acțiunilor și ordinilor coteriale. Modalitatea este, trebuie să recunoaștem, simplă, eficientă și mai ales extensibilă după nevoi. Nici un acuzat nu i-a auzit pe Marea ordonată reprimarea, ei doar pe generalul Guse admonestind un subaltern că nu a intrat cu înarmurile în demonstrații și nu a rotit țevă (cuvântul de puțam pentru a-l împășia) (expresia cu țevă a fost rotădită fiind că subalternul exponea în fața superiorilor, un înarmat și-a aruncat-o chiar după ce s-a aruncat) (ul depășie cronologic evenimentul, impresia de lecție înășută dinainte a fost evidentă). Pe generalul Chitac l-au văzut loșind afară cu două grmadă lacrimogene din cele aduse de la Sibia, iar pe generalul Stănescu l-au auzit anunțând apropierea de Târnăveni a unor uoități de blindate din Budapeșta, Lugoj, Inou.

Un alt aspect asupra cărui însoțire vizibilă inculpații se referă la modul de organizare a celor cincisprezece ofițeri trimisi de la București pe 17 februarie. Ei susțin că grupul nu a fost constituit ca un comandament cu responsabilități strict delimitate pentru fiecare membru, sub conducerea generalului Macri, ci că au avut doar obligații de serviciu curente, fiecare în direcția lui, cu sarcina de a nu se substitui conducerii judecând a necesității, ci doar de a o sprijini, iar comanda grupului nu a revenit generalului Macri în urma unui ordin scris din partea ministrului de Interne sau a șefului Departamentului Securității, ci în virtutea faptului că era cel mai mare în grad și funcție dintre toți. Motivația unui astfel de pasul nu a greu de ghici, recunoșterea unui comandament frânt de la București ar fi denunțat rapid responsabilitatea fiecăruia în evenimentele de la Timișoara și lăsat de buche de la decizia executivă să devină vizibilă. Contrariul este mai greu de dovedit, în caz că un astfel de ordin scris a fost dat, birnia respectivă ar fi fost printre primele ca trebuiau distruse. Nu este de auzența exclusă ca ordinul de constituire a unui comandament să fi fost verbal, nu a birniei ci imediatul pe toți membrii ai securității să acționeze. În această idee, inculpații au încercat să încerce lafel și mai mult, în ceea ce privește comanda susținând la Timișoara. S-a susținut că li s-a raportat direct lui Postelnicu sau revărsarea lui Ion Coman, dar în același timp Macri li putea raporta direct lui Postelnicu sau generalului Vlăd, la fel nu a reușit prea dar încă raportul de subordonare dintre Macri și generalul de milite Naț Comandant, însoțit asupra acestui aspect, de-aurea a greu de crezut că evenimentele din Timișoara puteau fi incluse între cele obținute, de robă.

Doi actuali miniștri sînt chemați în boxa acuzatilor

Dacă procesul va continua în aceeași manieră, prin probe și martori, dorim clar, sau dacă vreun inculpat nu va uita lecția învățată după lecția pentru că toți au stat înconștienți vreme de mai multe săptămâni, timp suficient pentru a-și sincroniza depozitățile, eu cred că va putea sta în fața vinovaților celor 21 la testul de încredere, în primul rând autoritățile înțelețele vădute de a nu recunoaște nimic din ceea ce s-ar putea încredința și în al doilea rând autoritățile absentei din țară a unei verigi importante: elementul de execuție. Cu excepția celor implicați în decizia a 19 de cadavre de la soldații județeni, unde au fost creați năni ofițeri de execuție și ei cei de execuție, arătați sunt toți cadre de decizie și dacă fiecare va conștientiza că au fost arde și purta că nu e a dat ordon să tragă și

pe de altă parte că au știu că ordinea nu
dă coluții, aproape nimic nu-i poate în-
crimiza. E posibil ca mulți dintre ei să
nu fi tras, mai toți susținând că cea mai
mare parte a timpului s-au aflat în că-
drea Inspectoratului sau a fostului co-
mitat județean de partid. Nu împotriva
lor pot depune mărturie participanții la
demonstranțai, ci doar împotriva celor
pe care i-au văzut cu arma în mână și pe
care acum îi mai văd din când în când
pe stradă. Or, dacă executanții ordine-
lor de reprimare nu sînt incutabili, singu-
ra postură în care ei ar putea dezvălui
cine lu-a dat ordine, cercetarea penală în-
săamnă o luptă cu morile de vânt.

Neînlocuirea în necesită primărită este în frica de securită și timorurilor, armare a toaletelor de imunitate, și creș și incușii se bazează mulți pe asta, astfel au se poate explica siguranța cu care fostul șef al Securității Iudeene, Sion Traian, a afirmat în instanță că nici un cadru nu a fost recunoscut printre cei care au tras. De unde se vede că oamenii rămași în libertate își dăd conștiinței de treabă în continuare. Pe de altă parte, doi președinte instanței a subliniat la înfățișare cu ziaristii că procesul se poate extinde oricât de mult pentru aflarea adevărului, după cinci zile, cu toate că s-au roșit adesea numele altor persoane implicate, unii cu funcții mari în aparatul actual de stat, numărul incușilor a rămas constant. Ne referim la doctorul Iolova, directorul Spitalului Județean din Cluj, că care a fost în funcție timp de peste douăzeci de ani, în funcție de campania cadavrelor, dar mai ales în generalii Guse, Chițac, Stănculescu și la procurorul general adjunct Diaconescu, asupra cărora s-au aruncat acuzații din cele mai grave. Vor avea ei ceva, în cazul în care vreunul din cei care s-au aruncat va fi achitat, să-l trimiți în judecată pentru calomnie? Inuși faptul că asupra a doi ministri plasează astfel de acuzații și nu se în nici o măsură într-un sens sau altul ridică serioase semne de întrebare.

Un adevăr pentru export și unul pentru consumul intern

Remarcabilă în procesul de la Timisoara este dorința de a se afla adevărul, dorință exprimată în mai multe rânduri atât de inculpați, cât și de instanță. Dacă în cazul primilor dorința de adevăr este

dar e verbă în vînt din motive ușor de înțeles, de celelalte este întreruperea de a se ascunde adevărul a instanței, pentru că au fost cauzări rînd prosedeele april pe vorbitorii care nu au ceva important de spus. Nu știu în ce măsură a fost televiziunea și urmările acesteia de momente, dar din săli se știe că nu se dădea a fi spus totul în sesiunile publice. Așa refer la ce s-a întâmplat în timpul sesiunii încheierii Marii Romii.

De două ori totuși general de securitate s-a întrerupt sesiunea, afirmând că ceea ce se ar putea spune vindeia realitate dintr-o stare și celalalt totuși promisiunea de a putea continua. Nu s-a permis, pe motiv că lucrurile astăzi se vor stabili în altă parte. De asemenea, cite ceva nu mai scăpă și atenției, dar au fost întrerupți imediat de procedeele instanței. De aici se

2018 - Gedemul de laurubari. Trezedit-
tite tite ce aua de mta Mactri ? Sa exis-
ta doua adeveruri, unul pentru ai intern
si altul pentru afara? Sau unul pentru
numite persoane si altul pentru prosti-
me? Daca da, cit la aia din tai ceea ce
e-a latimplot este perata cunostetii opii-
nici publice si cine tait ce care stabilece
procentul? De unde a stit generalul
Mactri cind sa se opreasca ?

Oricum, pe baza celor spuse cu sun fără
vola instanțele la proces, a unor lucruri
stimate anterior și a unor zvonuri ce umblă
prin Timișoara, se poate construi o deduc-
ție logică, evident că menținea că o deduc-
ție logică nu este dect o deducție logi-
că și o nimie mai mult. Voi puncta mai
întai datele izvoare 1) Ofițerii de securi-
tate trimiși de la București aveau mi-
nștina de a descoperi ce organizatori
demonstrației și mai ales pe agenții stră-
ni implicati în acțiuni de destabilizare.
(Existența asupra gășirii în primul rând
a spionilor a rezultat clar din depozițiile
inculpților). 2) În stenoograma unuia din
teleconferințele cu primul secretar de ju-
d, elens comencia cu afirmat că avem
o demografic bună și Timișoara poate fi
rasă de pe fața pământului. 3) Cătrele din
securitate au fost avertate, conform celor
declarați de generalul Mărci, că alarmă
de gradul III, cea mai gravă. 4) Avocatul
Voicu a apucat să spună, înainte de a fi
oprit, că parola de alarmare a fost Rodu-
cel Frunze, ceea ce înseamnă aluc din a-
jard. 5) Un alt avocat a mai afirmat că,
în timpul evenimentelor din Timișoara,
ja în momentul dat, trei persoane au luat
legătura cu un consulat. Singurul consulat
existent la Timișoara în acea vreme era
cel iugoslav. Avocatul a fost oprit la fel de
reprez de domnul Voicu. 6) În orice circuli
ăv avonul că în acea perioadă ar fi existat
pe aeroportul din Timișoara avioane
de bombardament cu însemnări Ungari, și
se menționa că elicopterul care a survolat
orașul avea însemnări înseamnă. Core-
ctind toate aceste date, se poate avansa
ideea că erau scuse vola nu își salveza tra-
ou arundind fără în răboi. Înteresează
mai mult spionii decât organizatorii de-
monstrației pentru că, oricum, întreg o-
rașul era deja condamnat. Membrii consulatului
aveau probabili rețelul de neutri
care să confirme atacarea orașului de a-
vioane străine, ceea ce ar fi legitimat în
fața întregii lumi purerea României pe
picior de război, știută fiind importanța
ce o acordă erau scuse enclavăi aparțin-

lor. Fatoasele pe care le-ar fi tras în urma acestei lăscări sînt evidente, apărarea țării ar fi primit în fața protestelor antiguvernamentale, iar dacă protestele populației ar fi apărut, repriza ar fi armată de oare deplin justificată de rațiunile superioare, ce sînt de înțelesul nostru ca națiune.

Nu ştim dacă presupunerile noastre sînt sau nu în concordanţă cu adevărul. Adevărul desluşele a fost făcut în supranatură, cînd s-a infirmat că de către cel pus să judece cu cîm oficială ce s-a intimat cu oarecîrî în România în acea perioadă şi cu temea de adeverirea apuse pe tîrziu. Dacă acum nu se află totul, mai tîrziu va fi înalt mai groz. Temea e cu aia mai mare cu cîm români şi cu încrederea istoricilor contrafactuală.

Sorin AVRAM

Un veac de politică în România

Totdeauna va exista cineva deasupra (II)

■ un portret malitios al lui Nae Ionescu ■ episodul doi : IDEOLOGII ■

Adevărul nu pare a fi pentru popor, sau — mai puțin — puțin pentru el. A fost rădăcina, în politica noastră, indiferent de culoarea lor, au căutat să se acorde. Chiar Stoenescu, un om structural, înaintea lui, nu a avut teoreticele ale anilor al năi — Ionescu, sau opus

atitudinilor și — a străduț să refacă Fântâna Săpătoare în care nu credea, înaintea portretului și-a dat seama că nu poate să-l înădă Dăneșcu. A încercat să confrunte însă conștiința rădăcină cu o serie de alte adevăruri — civile și morale — pentru care omul

era la fel de nepregătit. Dan-ton pare sincer, deși subiectiv, pe el și Robespierre căuta să impună un adevăr obiectiv, impersonal. Căre dintre aceste tendințe este mai — apropiată naturii omului, putem să o asigurăm în dragostea pe care francii l-au păstrat-o lui

Danton, și în una schimbă pe care au purtat-o multă vreme marșevii lui Robespierre.

Că adevărul este un monstru poartă peste care, înainte de a-l arăta maselor, trebuie să treci o masă de bălăstare, existența ideologiei este justificată. Fiește însă că masca va fi conformă cu gustul său estetic.

Ca orice individ care abordează adevărul în mod pragmatic, ideologul comite o simplificare. Deși frate îl ajung profesorul Filică Niculescu, ideolog al mișcării legionare, pentru a-l rezuma lui Șerban Romanu cele două „mari învățături”: „Totul este fals, dar nimic nu-i adevărat, și fundul totul este minciună, totul este permis”. În spiritul acestei metode de „gândire” sunt adesea abdicarea filosofiei de la demersul ontologic, abdicarea științei de la cunoașterea fundamentală, etc. Ideologii este înnebunit după generalizare și după absolutizare, el vine să se potrivească perfect în definiția prostului dată de G. Ličeranu. El nu a abdicat de la glorie, cum spune Șerban Romanu, pentru că el nu a fost niciodată „la glorie” pe deplin, ci doar cu gândul de a utiliza teoria. Filică Niculescu mărturisește sincer că poezia sa este „irracională” și i se adresează lui Șerban: „Fi, Șerban, te mai crezi de filosof? Ai înțeles ce e real în viață? Sau mai apreciezi valori teoretice?”

Ideologii e ideologie un filosof rădă și un poet, dă!

face frecvent apel la filosofie și metafizică pentru a se justifica. El are pretenția de a fi printre puținii lucizi care cunosc adevărul, pe care îl transcrie într-o formă accesibilă, și — mai cu seamă — desirabilă. El nu ascunde adevărul din mână — a-ar fi făcut prost, și nu-i dezbătute de interesul — ar fi un profet. El nu crede că Creatorul, înghesuind limbă convențiile fundamentale pe cele pe care le crede el necesare, ideologii strânge puterea: nu numai teoria îl este înșelabilă, dar și practica îl înșelă. Vind să fie un intermediar, ideologii devine un lăbraz. „Putere și bani, război și teroare,” mormură profesorul de filosofie Niculescu. Totuși el nu este un conducător, el numai un ideolog: deși prezintă o vorbărie sa ca o formă a disperării. Superior „discipolilor” el este inferior puterilor cărora le servește drept instrument de convingere, și intelectualilor care-l oculesc ca pe un șarlatan.

Este ideologii bine-intenționat? Calmea or fi să fie. Marele închinător nu este bine-intenționat, spănzind omul de o libertate pe care o crede insuportabilă. Fiește că ideologia, ca și închinăția sau chiar cenzura pot oricând să pretindă că ești lor este „psihoterapeutic”. El nu spănză de adevăr ca de un cântec al sirenelor. Poate cred sincer că în acesta se află pierzania. Greșește însă, și vor greși venia, asumându-și acest rol. Ne subestimăm, și ne supraestimăm — prea multă aproximare de adevăr. Ideologii este în realitate un distilat perenne.

Cu desigur Filică Niculescu, care este spun că el un portret malitios al lui Nae Ionescu. Cui de malitios?

Alina MUNGHIU

Revanșa Răsăritului

■ pentru Nae Ionescu, apartenența noastră la ortodoxie era mai mult o fatalitate decât o opțiune ■

Nae Ionescu a reprezentat în cultura și într-o oarecare măsură, în viața noastră publică interbelică, cea mai puternică și mai coerentă revanșă a spiritului răsăritean și a mentalității răsăritean. Pentru el, naționalitatea, pe care o înțelegea ca o esență, este aceeași cu conștiința Apocăliptului, declanșat mai devreme decât schisma din 1917, se păstrează. Tre-cerea timpului nu l-a tocit asperități chiar dacă le-a nuanțat. Astăzi el și păstrează trăsătură esențială care există în aceeași Apocălipt — catolic sau protestant — vrea să împună Răsăritului modelul său, metaforic sau politic, cultural. Cui de actuală e problema o arată un pasaj dintr-un text al lui Alexandru Soljenitin: „Studiind istoria și cultura chineză, înțelegem că a chinezilor călătorii pe apă, ceretătorul subînțelept și indispensabil să manifeste respect pentru originalitatea lor. Cui vine în mintea noastră de creștinismul răsăritean vechi de o mie de ani, creștinismul occidental nu înțelegem decât dispreț și mirare: cum de această lume ciudată, centimetrele aceste înțeleg, se încăpățânează să nu adopte ideile occidentale și să nu înțeleagă că cultura occidentală este de evidentă superioritate? Rusia e condamnată fără drept de apel pentru tot ceea ce a desosebit de Occident”.

O convingere identică a formulat, de zeci de ori, în articole sau în cursuri, Nae Ionescu. Numai că el nu avea ceva de împărțit cu apăsări, ci cu proprii săi compatrioți. Problema se pune: și într-o Rusie autoritară ceia în care a trăit Soljenitin: în Rusia secolului XIX (care a cunoscut o adevărată potențială între slavofili și occidentalizatori).

La noi, în cultură, creștinismul parea teoretic de paupștii și de generația Junimii: edată adoptate însemnările apăsătoare, cu tot tributul pe care îl implica și al schizmei nimenismului, acesta era rala. După Emilescu, adversar pătrunzător și important de Junimii, și pe urma lui, Iorga va aduce atitudinea sa reală. Numai că acest om de geniu, nu cum a observat un critic rus, era cu demăsură lipsit de „reflex metafizic”.

Cel din urmă care are reflex metafizic și religioz este Nae Ionescu. El rezolvă în discurs publică impotență din filosofia subfe-bulă creștină — creștinismul în-

doctapi — Ortodoxia. Adică religia noastră răsăriteană în care Iorga nu căzu de altă „instituție” care ne-a lăsat victime de secole cultura și care era chemată mai departe să poartă un război în modelarea „morală” a națiunii. În totu, complet, în care apăsări — catolic sau protestant — văd, de la Revoluția franceză încoace, chemarea Bisericii.

N. Iorga creștea în amănunt cultura răsăriteană: o cunoștea și o prețuia și a editat chiar Vitei de știință. Putem spune fără exagerare că a tuba — după cum tuba și prețuia arta bizantină — dar atitudinea sa era aceea a istoricului: trata toate aceste elemente ca pe un depozit din care mai putea fi comunitat ceva doar comenilor din popor pe care le mai abstracși și ne-diferențiat li accentea simpli și buni.

Dar totu, în acest sens, un reper al se poate de referențiere pe care l-a adresa Nae Ionescu într-un articol din Predania în anul 1937: „In-luarea rațională și îmbunătățirea la-quel — oricât ar fi ele de necesare — nu pot fi considerate ca scop al învătămintului religios în școlile se-cundare. A afirma că se poate înduce studii religioase creștine-ortodoxe — care umori se bazează și prin co-nsistența unor canoane — pe o predică morală, înseamnă a crede că, pe probabil nu e cazul d-lui profesor Iorga) că religia se poate reduce la morală. Asta însă ne-ar îndepărta de adevărul sens al or-odoxiei și ne-ar arunca încredinș-bil la legărilor unui protestantism care a luat exemple. Pentru a în-lu-buina chiar, învenit d-lui pro-fesor.”

A mai existat, desigur, Părvan care a lăsat precepte despre proble-ma salvării în sollicitare, descurajând dintr-o preocupare apăsătoare. În-lu-ei nu și-a asumat doctrina creștină și cu atât mai puțin învătămintul creș-tin-ortodox ca factor de actualizare a trez spirituală creștin.

Negreșit, în anul de după președ-rișul român, în anul ’30, plotea la ser, în cultura europeană, o adevă-rată pământă de spiritualitate de care Nae Ionescu a arătat adesea că se fi suficient de paranoic de Părvan, Șerban sau Leon Iliey să de unde această su creștine arăta arăta-lu Părvan. El și-a recunoscut în-credinș-bil, dar ceva mai puțin creș-tinismul. În același timp această pământă, învenit, era călău și pro-

testant catolic. Ortodoxia e o adevă-rată testare a credinței, în care credința colerese puternic cultura modernă. De o teologie rusă nu se mai putea vorbi, decât de prezen-țele din exil. N. Iorga, totuși, să a-mintesc că în anul ’30, în plin apo-geu stalinist-oligist, Nae Ionescu — și toate stau marturie — nu s-a îndoit de caracterul profund reli-gios, profund ortodox, al poporului rus și de faptul că credința adevă-rata nu poate să dispară nifi de ușor și nifi de repede. Elia de azi — marșă renaștere pravoslavnică — li confirmă cu prezență pe filozof.

Spuneam că Nae Ionescu a învenit revanșa spiritului răsăritean în cultura noastră interbelică. Un om format într-o universitate apăsătoare (după studiile din țară), și un cunoș-cător al acelor teologii catolice, respectiv protestante, în le să re-grete că nu sistem și noi, românii, catolici, vorbim de marile adfieri și frumuseți ale ortodoxiei. Itii, și încă din 1919, de superioritatea so-luției creștine față de alternativele chină, respectiv, budistă; apoi de conștientizarea noastră cu ortodoxia. Trăsătură pe care înțelegem noi-ștri o tratam cu complement sau scepticism — în cel mai bun caz.

Pentru Nae Ionescu apartenența noastră la ortodoxie, respectiv la spiri-tul și la mentalitatea răsăriteană, cu tot ce implică ea, era un lucru organic și firesc; mai mult o fata-litate decât o opțiune. Problema nu se punea pentru militanții de creș-tinism — pentru „biserică pământ-lor” îndecă — care urmau fără apăsări biserică bizantină, și pentru intelectuali și chiar pentru unii poe-ți care confundau cultura cu ci-vilizarea. Este motivul pentru care dictatura Răsăritului apare cu o a-lit de mare frecvență în articolele lui în cursurile lui Nae Ionescu. „Problema aceasta — spune el la un moment dat — pe noi, creștinii or-icetă, ne privește foarte de apro-pe, pentru că pentru noi universul este existent pe care o trăim, pentru că din Apas universul este existent pe care el e omul. Noi ne aflăm înaintea universului, a-poasim să-l simțim. Într-un universul universului; și el creștin, noi noi creștinismul, noi li pătrunim, noi rico-săm și influențăm lui. Noi ne re-ducem deșapen universului, noi suntem înaintea lui. De aici este conștientizarea, conștientizarea — con-lușieră Răsăritului, și în al doilea rând, lipsa noastră de învătămint. Pen-tru noi, cum Ionescu arăta, înțelegem că este în ideal este. Ar fi fost imposibil ca elia din țara românească, din țara Răsăritului euro-pean sau din Asia, să scrie parva a doua din Faust. Cui adevărat un spirit și o poziție de crea-

ția răsăriteană, acesta se datorează în bună parte omul lipsit de penetrare a elementului de cultură română, în Răsărit — oricât de ciu-dat vi s-ar părea această afirmație a mea”.

Eforturile acestea ale lui Nae Io-nescu, pe cît de sincere, pe cît de repetate, nu au mers în gol. Elia au marcat o generație, o elia intel-lectuală, o epocă. Mai mult, ecurile acestui demers s-au resimțit dincolo de hotarele țării, de vreme ce Eliade a vorbit despre religia răsăriteană, despre spiritul răsăritean la univer-sități apăsătoare iar de peste 40 de ani Cioran nu face altceva decât să co-borască, într-un formidabil registru științific, spiritul chinărilor apăsătoare. (Pe aceasta s-a întemeiat succesul său incontestabil).

Într-o universitate, mai totu, apoi într-o cultură și chiar într-o opinie publică în care exista, în mare, con-sensul asupra superiorității apăsătoare în toate domeniile și unde, în du-lul veacului al XIX-lea, oamenii conti-nuau să se lăcine Remanșii, Lu-minismului, „progresului” și „evolu-ției” și înainte de toate științei na-șionale, Nae Ionescu a adus cu sine revanșa spiritului răsăritean. Desigur, nu mai existau tentative a-seminătoare, dar ele erau de alivie modest, chiar dubioase, și de expresie îndecăleat (Nichifor Crainic). Nae Ionescu a reprezentat însă nivelul cel mai înalt și mai realist al revan-șei la care mă refer. Căci o în-credință de a crea o suprafață „reșita îndecăleatului” (Dan Botta, Lucian Blaga, admirabili în plus științific și estetic, nu aveau prăa a-supra realității).

Înfință lui Nae Ionescu a fost me-tafizică și religioasă. Un om care marcheză o epocă, care li lasă nifi de paternă apăsătoare asupra ei, nu mai este un „paradoxal” sau un „ex-travagant” care joacă teatrul la curs. Aceiași nu sunt în sine — colme de învătămint alimintel — putea să polarizeze revanșări de veni și oră. Cui învățămintul lui.

Nae Ionescu nu a căutat să con-vertască pe nimeni la mentalitatea răsăriteană sau la o ortodoxie disci-pinată și convertită ci a dorit ca aceste trăsături să nu mai fie învătămint sau igrene — involuntare sau apăsătoare — de învătămintul lor.

Mulți dintre poștințarii lui Nae Ionescu, și nu am gândit în acuma-rișă rindul la această ironie a sor-ții, au ajuns să pătrundă în închi-șori, în dezordine sau în dispreție realitatea existentă, universul pe care erau convertiți cu orice bun „con-știent” — c-ți săpăm. Să se fi gândit și li la prezențimul lor a-burci c-ți deșapă li-a conștientă și schizme miedia cu amoniență? În-țelegem că e retrofă”.

Dan CIACHIR

Jean-François Revel

Tentația totalitară

Fragmentele care urmează sînt extrase semnificative din celebra carte a lui Jean-François Revel, *Tentația totalitară* (Paris, Laffont, 1976). Născut în 1924, la Marsilia, absolvent al Școlii Normale Superioare, profesor de filosofie, autorul a mai publicat *Pentru ce filosofii?* (1957), *Cabala credințioșilor* (1962), continuare a volumului precedent, *Despre Proust* (1960), precum și răsunătorul eseu politic *Nici Marx nici Isus* (1970). Editorialist la „L'Express”, de mulți ani, Revel analizează cu luciditate și competență opțiunile politice fundamentale ale lumii contemporane.

Statul-națiune și comunismul — două obstacole în calea construirii lumii socialiste

Se va realiza deci cu prețul, dacă nu al dispariției statelor națiuni, măcar al subordonării lor unei ordini politice mondiale?

Sînt cele trei idei dominante ale acestei cărți. Într-întîia este că socialismul vor trebui să elimine cele două obstacole esențiale care obstruiează construirea unei lumi socialiste: statul și comunismul. Sau se vor încapătina să le servescă și să le întărească și pe unul și pe celălalt pe trul prin ceea ce, continuând să se antilizeze ei înșiși cu o neobișnută abnegație pentru a contribui la creșterea de no-

Lumea actuală evoluează pe două direcții. Una este cea a statului, celălalt este cea a comunismului. Socialismul nu poate fi decât o combinație a celor două.

du și științific și nu numai viziologic. Desigur, totuși, și științific și nu numai viziologic. Desigur, totuși, și științific și nu numai viziologic.

Vom căuta să vedem dacă putem defini ca un proiect al omului o „deșteptare” a „viziologiei”, referență sau revoluție care are drept conștiință că lucrul să lucreze ceva mai mult economisind în folosul omului și ceva mai puțin omul în folosul economiei, că o face să funcționeze în beneficiul unui număr mai mare de oameni și puțin mai mult sub controlul lor. Este antisocialist tot ceea ce menține oamenii în serviciul economiei; este socialist tot ceea ce încearcă să o subordoneze mai mult nevoilor și mai mare număr de oameni, dar fără a înceta să o amelioreze (...).

Comuniștii întrețin confuzii cu bună știință

Acum către par-
lă a democrației econo-
mice și a
deșteptării omului

... și obiectul înțeles că interdicția presupune o del apia a socialismului. Voi răspunde cu o serie de întrebări: ...

... și obiectul înțeles că interdicția presupune o del apia a socialismului. Voi răspunde cu o serie de întrebări: ...

Ce este democrația poate înțeleg și un copil de cinci ani. Dacă se spune de-a valma că a formată ...

Ce este democrația poate înțeleg și un copil de cinci ani. Dacă se spune de-a valma că a formată ...

... și obiectul înțeles că interdicția presupune o del apia a socialismului. Voi răspunde cu o serie de întrebări: ...

... și obiectul înțeles că interdicția presupune o del apia a socialismului. Voi răspunde cu o serie de întrebări: ...

... și obiectul înțeles că interdicția presupune o del apia a socialismului. Voi răspunde cu o serie de întrebări: ...

... și obiectul înțeles că interdicția presupune o del apia a socialismului. Voi răspunde cu o serie de întrebări: ...

... și obiectul înțeles că interdicția presupune o del apia a socialismului. Voi răspunde cu o serie de întrebări: ...

... și obiectul înțeles că interdicția presupune o del apia a socialismului. Voi răspunde cu o serie de întrebări: ...

... și obiectul înțeles că interdicția presupune o del apia a socialismului. Voi răspunde cu o serie de întrebări: ...

... și obiectul înțeles că interdicția presupune o del apia a socialismului. Voi răspunde cu o serie de întrebări: ...

... și obiectul înțeles că interdicția presupune o del apia a socialismului. Voi răspunde cu o serie de întrebări: ...

... și obiectul înțeles că interdicția presupune o del apia a socialismului. Voi răspunde cu o serie de întrebări: ...

... și obiectul înțeles că interdicția presupune o del apia a socialismului. Voi răspunde cu o serie de întrebări: ...

... și obiectul înțeles că interdicția presupune o del apia a socialismului. Voi răspunde cu o serie de întrebări: ...

... și obiectul înțeles că interdicția presupune o del apia a socialismului. Voi răspunde cu o serie de întrebări: ...

... și obiectul înțeles că interdicția presupune o del apia a socialismului. Voi răspunde cu o serie de întrebări: ...

opinia
studentească
gazetă independentă
a studenților din Iași

COLECTIVUL DE REDACȚIE: Daniel Condurache (redactor-șef), Alina Mungu, Flores Ioncovaia (redactori-șefi adjuncți), Florin Zamfirescu (secretar general de redacție), Sorin Avram, Dorina Bășu, Mihail Bernescu, Constantin Biolan, Maria Caran, Alex... (restul numelui este tăiat)

Manuscrisele nepublicate se ard. Răspundem la telefon 45610. ORICE ARTICOL APĂRUT ÎN ACEASTĂ GAZETĂ EXPRIMA PUNCTUL DE VEDERE AL SUBSCRIBITORILOR. Tiparul executat la Întreprinderea Poligrafică Iași. REDACȚIA: B-dul Mihail Eminescu nr. 13, 6600 — Iași. Abonamentele se pot face la orice oficiu postal din țară. Revista este înregistrată la Catalogul presei înregistrate în poziția 300.

prezentare, selecție și traducere de Alexandru VI AD

... și obiectul înțeles că interdicția presupune o del apia a socialismului. Voi răspunde cu o serie de întrebări: ...

Director fondator
TEODOR NOR

ANUL 1 • NR. 2
4-10 mai 1990
8 pagini - 2 lei

Nimeni nu are voie să înșele năzuințele spre dreptate și libertate ale unui neam, a cărui voință a fost furată de oameni străini de interesele lui.
ION MIHALACHE, 1935

[...] Propunem ca legea electorală să interzică, pentru primele trei legislaturi consecutive, dreptul la candidatură, pe orice listă, al foștilor activiști comuniști și al foștilor ofițeri de Securitate. Prozența lor în viața politică a țării este principala sursă a tensiunilor și suspiciunilor care frământă astăzi societatea românească. Până la stabilizarea situației și reconcilierea națională, absența lor din viața publică este absolut necesară.

Cerem, de asemenea, ca în legea electorală să se treacă un paragraf special care să interzică foștilor activiști comuniști candidatura la funcția de Președinte al țării. Președintele României trebuie să fie unul dintre simbolurile despărțirii noastre de comunism. A fi fost membru de partid nu este o vină, știu eu toți în ce măsură era condiționată viața individului, de la realizarea profesională până la primirea unei locuințe, de carnetul roșu, și ce consecințe grave aștrăgea pierderea lui. Activiștii au fost așa accesați, care și-au abandonat profesia pentru a singurul partid comunist și au beneficiat de privilegiile materiale deosebite oferite de acesta. Un om care a făcut o asemenea alegere nu prezintă garanțiile morale pe care trebuie să le ofere un Președinte. Propunem reducerea prerogativelor acestei funcții, după modelul multor țări civilizate ale lumii. Astfel, pentru demnitatea de Președinte al României ar putea candida și personalități marcante ale vieții culturale și științifice, fără o experiență politică deosebită. [...]

PROCLAMAȚIA DE LA TIMIȘOARA

„Fara dictatură!” Revendicare mereu valabilă, căci unii pretind că ar exista și dictaturi... benefice, cu „despozi iazelepi” care apără democrația.

DIN SUMAR

Scritorul citește ziarul • Isterie ecologică • A fost sau nu judecat corect Ceaușescu? (II) • Cui folosește defăimarea lui Ceibădache? • Ar trebui... • Capitalul de suferință • Recurs la metode

oare împăcirea de altă... pentru ce ar putea veni, preocupat de tot ce ar trebui făcut și nu se mai face. Mi înțeleg un prost cu mine, de

nu ar și tens. ni care situația la e la cea mai înaltă trair le noastre de azi. Pui însă de ce

1. Pentru că m-am săturat de asta independentă, ziare și reviste, zăre mai, de care mai independente, part de independente, platforme independent den o, opatii independente, content independent. Pui e se mai face politică? Încotro o va lua țara asta? Na camva independentă asta ascunde în el o... nă bll m

... alai cind de dreptă, cind... a asa cum a să hira con- trului, că dur n-a să fie la mijloc. Imi vine să las totul bea și să mă duc la pescuit, dar și asta este pro-... nă... constăde și e, care într-un part d luxulent? Depinde alt de bogată l rima care să-a determino să

2. Pentru că m-am săturat de vi- zite de lucru, de înd calli la toate domeniile de activitate economico- socială, de a conturba producția și așa defecitară, cu discursuri, care probabil și ele sînt independente. Dar, producția trebuie să meargă... și mulți și bine, ce ne-am

... de altă treabă cu pă- m nial... ară timp și de vizite de

3. Pentru că m-am săturat de bal- coane, aplauze, mobiliar, unan- mitate, de mitinguri și pancarte, de afișe mobilizatoare, de sus, de „na”, de mimi și g mnași că suede- ză, de portavoice și de glanuri preșă- lute din vreme cu ouă crude, care, toate, revin încet, încet, tot la ce-a fost

4. Pentru că m-am săturat de pro- misiuni și angajamente care nu sînt... pe termen lung. Pînă... ne sacrifică pentru f... vtilor vii.

...-llee și pentru a cauze suferință asta, care... gaur i cu un sva,

5. Pentru că m-am săturat de atîta sacrificii și mare mîlăstă ce au apărut peste noapte, mai ales din cei care au fost victori sau „regi” și... e se și u numă

6. Pentru că m-am săturat de ofiția angineri. Mi se pare... circă... năru studentilor alin în

... iar ne industrial- zăm? După ce avem asta de mult metal pe cap de locuitor (vai de ca- put nostru), ne mai trebuie și... tale? Căeva (nu spun erne, că-l becher) spunea de curind, ego- so-

prof. dr. DUMITRU FUNDĂTORA

(... nare p 7)

Piața Universității,

... în oricare dintre zilele care au început cu 22 aprilie și... continuă

A FOST SAU NU JUDECAT CORECT CEAUSESCU? (II)

A fost o capăt de mizerie în procesul Ceaușescu. S-a judecat pe baza de simțuri, pe baza de simțuri și pe baza de simțuri. Căci, pe baza de simțuri, art. 162 „Acțiunea de stat de drept” să se exercite numai pe baza de simțuri și pe baza de simțuri. Căci, pe baza de simțuri, art. 162 „Acțiunea de stat de drept” să se exercite numai pe baza de simțuri și pe baza de simțuri.

Căci, pe baza de simțuri, art. 162 „Acțiunea de stat de drept” să se exercite numai pe baza de simțuri și pe baza de simțuri. Căci, pe baza de simțuri, art. 162 „Acțiunea de stat de drept” să se exercite numai pe baza de simțuri și pe baza de simțuri.

Căci, pe baza de simțuri, art. 162 „Acțiunea de stat de drept” să se exercite numai pe baza de simțuri și pe baza de simțuri. Căci, pe baza de simțuri, art. 162 „Acțiunea de stat de drept” să se exercite numai pe baza de simțuri și pe baza de simțuri.

Căci, pe baza de simțuri, art. 162 „Acțiunea de stat de drept” să se exercite numai pe baza de simțuri și pe baza de simțuri. Căci, pe baza de simțuri, art. 162 „Acțiunea de stat de drept” să se exercite numai pe baza de simțuri și pe baza de simțuri.

Căci, pe baza de simțuri, art. 162 „Acțiunea de stat de drept” să se exercite numai pe baza de simțuri și pe baza de simțuri. Căci, pe baza de simțuri, art. 162 „Acțiunea de stat de drept” să se exercite numai pe baza de simțuri și pe baza de simțuri.

Căci, pe baza de simțuri, art. 162 „Acțiunea de stat de drept” să se exercite numai pe baza de simțuri și pe baza de simțuri. Căci, pe baza de simțuri, art. 162 „Acțiunea de stat de drept” să se exercite numai pe baza de simțuri și pe baza de simțuri.

Căci, pe baza de simțuri, art. 162 „Acțiunea de stat de drept” să se exercite numai pe baza de simțuri și pe baza de simțuri. Căci, pe baza de simțuri, art. 162 „Acțiunea de stat de drept” să se exercite numai pe baza de simțuri și pe baza de simțuri.

Căci, pe baza de simțuri, art. 162 „Acțiunea de stat de drept” să se exercite numai pe baza de simțuri și pe baza de simțuri. Căci, pe baza de simțuri, art. 162 „Acțiunea de stat de drept” să se exercite numai pe baza de simțuri și pe baza de simțuri.

făcut o diferențiere, aceasta nu poate izvorî decât din diferențierea între popor, ca masă de indivizi, și puterea de stat, ca structură organizatorică, rămasă de discutat acțiunea îndreptată împotriva poporului, ca masă de indivizi.

Deci, cum acțiunea armată nu s-a îndreptat împotriva puterii de stat, ca structură organizatorică, rămâne de discutat acțiunea îndreptată împotriva poporului, ca masă de indivizi.

Caracterizarea ca popor a populației din Timișoara și a părții din populația Bucureștilor și a celorlalte locuri care s-au revoltat, nu a prezentat nici o dificultate în decembrie 1989 întrucât spiritul acestor revolte era comun marelui majoritar al populației țării.

Evenimentele din ultimul timp ne obligă însă la reflecții în plus cu privire la această accepțiune a noțiunii de popor.

Revolta nu a fost generală decât în spirit. În fapt, au luptat foarte puțini oameni, raportat la totalul populației, iar reprimarea s-a limitat la cei implicați în luptă.

În prezent există mase de cetățeni, evident mai mari decât cele ce au luptat în decembrie pe bariade, care continuă lupta pentru lichidarea comunismului ca doctrină și practică socială în patria noastră, dar cămara, paradoxal, părți mari ale populației le contestă calitatea de „popor”.

Am convingerea că, pentru ceea ce voi ghuma în continuare, înșiși cei care neamănăși contestă, dar adevărul, oricât de dureros, trebuie totuși spus.

Și în decembrie, s-ar putea susține, cei care au luptat împotriva dictaturii și a celor care o apărau nu au reprezentat poporul. Pentru că, nu numai că nu toată populația țării nu s-a revoltat și nu a luptat efectiv, dar majoritatea și-a făcut liniștită cumpărăturile de Crăciun, fără să ste de mine, confortu unui foarte sărac principiu „Jus pe alții să faci; dacă iese bine — bine, dacă nu — nici usturoi și am minci, nici gura nu mi miroase.”

În ceea ce privește puterea de stat, aceasta nu poate fi judecată decât în contextul conștientizării faptului că, în decembrie 1989, puterea de stat nu a fost exercitată împotriva poporului, ci împotriva puterii de stat.

Deci, în cadrul procesului, ar fi trebuit dovedit, mai întâi, ilegalitatea PCR, ca reprezentant al voinței populare, pentru ca abia apoi să fie evident că „fiul cel mai iubit” nu este un reprezentant legitim al poporului, iar acțiunile sale au fost de natură să sufocăze adevărata putere de stat.

Neprocedându-se în acest mod, conform legilor în vigoare la data când s-a acționat, calitatea de președinte a lui Ceaușescu era legală, iar acțiunile sale justificate juridic.

S-ar putea ca unii să considere simple speculații și sofisme susținute de abertore, dar dacă cineva pretinde că atenționează că creșterea unui stat de drept, atunci este obligat, mai întâi, să și întemeieze toate acțiunile pe lege.

Machiavelul „scopul scuza mijloacele” este reprimat, teoretic de toată lumea dar, se vede treaba că, în practică, nu sînt suficient „posibilități” pentru a ajunge la scopul propus, prin mijloace legale.

(Va urma)

C. VALENTIN

PENTRU COMUNIȘTI „MUMĂ”, PENTRU NECOMUNIȘTI CIUMĂ...

Într-un ultim de-afară bună, o revoluție a schimbat țara și în frunte a venit un nou președinte. Pînă la revoluție lăse spune, ca tuturor din partid „bavă”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

toare pe-o altă cu o altă. Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

toare pe-o altă cu o altă. Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

toare pe-o altă cu o altă. Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

toare pe-o altă cu o altă. Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

toare pe-o altă cu o altă. Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

toare pe-o altă cu o altă. Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

toare pe-o altă cu o altă. Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

toare pe-o altă cu o altă. Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

toare pe-o altă cu o altă. Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

toare pe-o altă cu o altă. Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

toare pe-o altă cu o altă. Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

decentă pînă să poată semna acest decret reparativ.

Pînă atunci, pînă să și ultimul deținut politic se vor stinge, iar fondurile rămase vor fi date ca un dar de Crăciun.

Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

Pînă la revoluție, lăse spune „domn”. După revoluție, lăse spune „domn”. Tot o schimbare. O grilă parietală, pe-

VISARION PUIU

STIMAȚI CITITORI

„Timpu Capitala” se vrea o gazetă, în primul rînd, a dumneavoastră.

Interesul și respectul pentru opinia dvs. ne determină să publicăm orice scrisoare sau scrisoră, cu singura condiție ca acestea să fie semnate citiți cu adresă exactă și, eventual, număr de telefon.

De asemenea, primim spre publicare, articole sau orice altă material publicistic (dactilografiate în 2 exemplare), singura condiție fiind calitatea acestora.

Adresa noastră este: Bd. Republicii nr. 55, sector 3, București

Către

Consiliul Provizoriu de Uniune Națională

PROTEST

Noi următorii membri ai Institutului de Matematică al Academiei Române, prezentați mai jos, deosebit de îngrijorare față de oamenii de știință cu normele de civi-

de 23-24 ore pe zile intelectual muncitori studenți și elevi și nu am observat nici un fel de distinger din partea lor. Apreciem rădăzente membrilor politici în număr mare și înarmat inclusiv cu arme de foc (pistole care și puse în alături, și constituit un act de violență comun cu democrația.

Dr. D. ADAM, V. DEACONU, Dr. T. SPIRCU, D. MARIUS, POP FLORIN, Dr. HORIA POP, Dr. N. MANOLACHE, Dr. L. BADESCU, Dr. M. COLTOIU, BOCA FLORIN, Dr. ȘERBAN FRĂȚILĂ, Dr. MIHAI PUTINAR, Dr. MIRCEA MARTIN, Dr. doc. POPESCU NICOLAE

INCRIMINAREA SISTEMULUI

Cu ne-am așteptat în surpriză, dar ele au apărut. După o lungă pladoarie, adevărul lui Tudor Pastreanu a reușit să impună o reinterpretare a conceptului de genocid. A urmat demolarea punct cu punct, a capetelor de acuzare. A fost aspru criticată presa, care a creșt o atmosferă defavorabilă acuzărilor.

S-au formulat întrebări fabuloase dacă un număr rest lus de oameni pot fi trași la răspundere pentru greșelile și crimele comise de întreaga nomenclatură, respectiv de cineva din fruntea ei (statul PCR)? Dacă cineva poate fi tras la răspundere pentru neputința de a fi croi, de a înfrunta tirania; sau dacă avînd în vedere că la Timișoara s-au produs pagube de mai multe miliarde lei, ordonul de a trage nu poate fi considerat ilegal, mai chiar legal?

În acest fel, opinia publică internațională va afla un adevăr esențial: că PCR, pentru că nu a putut, dar pentru că nu a vrut, a creat o crimă.

Va fi singura satisfacție pentru supraviețuitorii lagărelor de exterminare comuniste.

vedească faptul că înclapăi au ordonat, personal, să se tragă în mulțime.

Întrebarea pe ce nașie automat este, cine a dat ordonul de a trage?

Posteșcu Tudor declară că a dat ordonul să nu se tragă în mulțime.

În acest fapt, Ceaușescu s-a amenințat cu destituirea.

În acest fapt, Ceaușescu s-a amenințat cu destituirea.

În acest fapt, Ceaușescu s-a amenințat cu destituirea.

În acest fapt, Ceaușescu s-a amenințat cu destituirea.

În acest fapt, Ceaușescu s-a amenințat cu destituirea.

În acest fapt, Ceaușescu s-a amenințat cu destituirea.

stat-o mai ușor decât în-țarea într-o colina. Ma-că-l vine să schie, Jos Dă-lăria.”

În acest fapt, Ceaușescu s-a amenințat cu destituirea.

În acest fapt, Ceaușescu s-a amenințat cu destituirea.

În acest fapt, Ceaușescu s-a amenințat cu destituirea.

În acest fapt, Ceaușescu s-a amenințat cu destituirea.

În acest fapt, Ceaușescu s-a amenințat cu destituirea.

În acest fapt, Ceaușescu s-a amenințat cu destituirea.

În acest fapt, Ceaușescu s-a amenințat cu destituirea.

În acest fapt, Ceaușescu s-a amenințat cu destituirea.

Observator

ROMEO BOLD

ERMIL ȘTEFĂNESCU

IONEL RIZESCU

CELIBIDACHE

APLAUZE CENZURATE

Ateneul Român găzduiește două instituții de prestanță ale muzicii românești: Filarmonica „George Enescu” și Uniunea Compozitorilor.

Noi, cei din Filarmonică, am fost deosebit de bucuroși când, după Revoluție, Uniunea Compozitorilor și-a primit conducerea, aducând la fruntea sa pe reputatul compozitor și muzicolog Pascal Bentoiu. Tot ea bunii vecini și vechi colaboratori, ne-a bucurat includerea în programul săptămânii, dirijat de maestrul Florin Andreescu, printr-o audiență a Simfoniei a VIII-a de dl. Pascal Bentoiu. Totul a început sub auspiciile cele mai ferice, cu două repetiții înainte. Dar, printr-o fatalitate nedorită, înaintea repetiției de marșuri, 18 aprilie a.e., câțiva colegi au avut ocazia să cenzureze, revoltând, un articol apărut recent, semnat totuși de dl. Pascal Bentoiu! Curiozitatea s-a extins, și pur și simplu nu s-a mai putut începe repetiția la ora fixată din cauza revoltei și indignării orchestrei!

Iată incredulul titlu: „Cănușescu la concert”, iar ca subtitlu: „Celibidache reales, la al muzicii congres” (în revista „Opinia studențească” 21.03.1990, p. 7). Cât despre conținut... impresiile dl. Pascal Bentoiu cu privire la concertele Filarmonicii din München, dirijate de către directorul de onoare al Filarmonicii bucureștene (negalabilul) artist român Sergiu Celibidache, cel mai mare dirijor în viață din lumea întreagă și primul dintre muzicieni care s-a reîntors în țară pentru a ne dăruia, în toată accepția cuvântului, patru concerte excepționale.

Indignarea noastră a crescut văzând ce a reținut președintele Uniunii Compozitorilor din acest eveniment major, în pofida faptului că „nu ar fi voit să facă o cronică muzicală”. Treceam peste remarcarea „oboseli” lui Sergiu Celibidache, peste amănuntele că o lucrare „l-a lăsat mai curînd rece”, alina „l-a plăcut mult, fără însă a-l tulbura”, ca în sfîrșit, „după o mare emoție artistică”, (aprecieri de același nivel profesional) a fost „lăsat” „direct în scenă cele mai posibile pe care totuși țara le-a putut vedea la al 14-lea congres” (etc. pe aceeași temă). Este vorba de aplauze ale unui public „gata-gată să izbucnească în singururi de tipul Celi, Celi, — re-alea — la al muzicii congres”, aplauzele manifestîndu-se prin „degradarea băuile ritmice din palme”. După acest proces de intenții adresat publicului bucureștean, dl. Pascal Bentoiu trage și concluzii: „Am simțit că mi s-a răsturnat obrazul de rușine față de acei europeni civilizați”. „Oare nu ne putem exprima decît în mugete de turmă?... ”

Nu contestăm nimănui dreptul de a fi bîntuit de obsesii sau de fobii, nici măcar pe acela de a se exhiba în public, dacă crede de cuvință. Dar, a alături, a pune în ecuație numele marelui artist român Celibidache cu cel al lui Cănușescu, doar pe criteriul ascendenței formale a unor aplauze entuziaste, fără a fi în stare (involuntar?) de a le disocia motivația — evidentă și pentru ormul cel mai orbit — și făcînd din acest întîr, armăsar, cu pretenții moralizatoare, ni se pare o blasfemie care nu s-ar putea justifica nici măcar printr-o susceptibilitate exagerată.

Mai mult încă, a considera că publicul care ovaciona cu strigăte de bravo, că publicul care la al 4-lea concert a cîntat din tot sufletul „Mulți ani trăiască!” maestrului Sergiu Celibidache, că acest public, în care se aflau toți membrii Filarmonicii „George Enescu”, pe lângă mulți alți muzicieni veniți din toată țara, se exprima prin „mugete de turmă”, „gata-gată să izbucnească în singururi de tipul Celi, Celi, — re-alea — la al muzicii congres”, este o distorsionare a realității și o denigrare a valorii artistice și culturale.

Atacul la persoana dirijorului Sergiu Celibidache este motivat transparent în Post Scriptum: „Regret infinit aprecierile marelui muzician Sergiu Celibidache despre muzica românească, emise într-o evidență necușoasă a problemei discului românesc...”

Informații, în cele din urmă, într-un notă subliniată, în care se afirmă că „nu s-a conștientizat vreo judecată personală” și „se dăruie” „muzicii românești”.

Îl înțelegem pe dl. Pascal Bentoiu că îl este neplăcut să afle, fără menajamente, unele adevăruri incomode și constatăm „delicatețea” cu care d-l sa îl consideră pe maestrul Sergiu Celibidache ignorant în ale muzicii românești. Ori, ar părea de regretabil pentru dl. judecățile de valoare ale dirijorului Sergiu Celibidache trebuie să fie înțelese, în sistemul de valori la care ele se raportează. Mai ales, trebuie să nu uităm distorsionările la care a fost supus criteriul valoric la noi în țară, în anul în care cîntecul de „masă” și tot felul de „cantaie” erau la cea mai înaltă cîntare, pe un fond de o nesfîrșită tălmăcire...

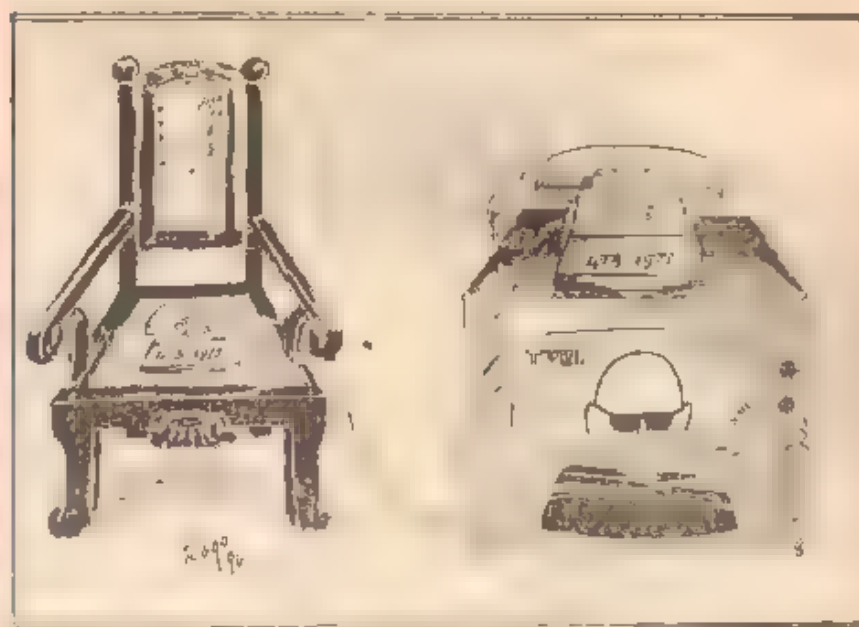
Pe noi, cei din Filarmonică, nu ne sperie adevărul fie el și brutal. În schimb, urim minciuna, ipocrizia (pe care știu că ai să trebuiți să le suportăm) și repudiem metodele piezoase de denigrare folosite cu respectarea (aparentă) a tuturor conveniențelor. Din punctul nostru de vedere, aprecierile dl. Pascal Bentoiu cu privire la maestrul Sergiu Celibidache ne sînt profund și de-a dreptul dăunătoare. Să ne amintim că în urmă cu 11 ani, cînd Filarmonica „G. Enescu” ar fi avut șanse să devină ceea ce reprezintă pentru viața internațională de artă Filarmonica din München, s-au găsit și atunci oficialități autohtone adine îngrijorate de aplauzele destinate lui Sergiu Celibidache (oare nu se știe pe cine umbrău ele?). În consecință, s-au grăbit să comunice că Filarmonica „G. Enescu” era angrenată în festivalul „Cîntarea României”, motiv pentru care nu ar fi putut sta la dispoziția lui Sergiu Celibidache. Oare a început din nou campania pentru îndepărtarea de sufletele noastre a maestrului Sergiu Celibidache?

În ceea ce ne privește, Orchestra Filarmonicii avînd de ani de zile, săptămîna de săptămîna, în program elite o lucrare românească, de cele mai multe ori ampusă și din păcate nu totdeauna aplaudată cu entuziasm, cu greu s-ar putea spune că sîntem sumari informați despre ceea ce cîntăm. Ne abținem însă să dăm judecăți de valoare, cu răspuns la aprecierile dl. Pascal Bentoiu.

Nu considerăm incidentul produs de articolul jignitor al dl. Pascal Bentoiu și de retragerea lucrării d-l sa de pe afiș, conform cererii adresate de către d-l sa Direcției Filarmonicii, drept defăltor pentru relațiile noastre cu Uniunea Compozitorilor. Dimpotrivă, sîntem de părere că muzica românească a fost și va fi bine reprezentată în programele Filarmonicii, prin tot ce cuprinde ea mai valoros, iar lucrările compozitorilor români în viață se vor bucura de toată atenția noastră.

P.S.: Așa cum era de așteptat, aria colomnei la proporțiile locale tradiționale. Prin memori adresate Ministerului Culturii dl. Pascal Bentoiu se plînge de „acțiuni premeditate”, de „batjocorirea unui compozitor român” etc., într-un crescendo cu adevărat rossinian. Vom asista la orchestrarea unei adevărate culminații? Quo vadis tandem... domnule Pascal Bentoiu?

Membrul Orchestrei Simfonice a Filarmonicii „G. Enescu”, (urmează circa 70 de semnături). Copia zero a scrisorilor cu semnăturile respective o pînem la dispoziție în redacție).

Scrisoare deschisă d-lui Răzvan Theodorescu, președintele Televiziunii Române

MOTTO:

Dă-mi omu lui putere, dacă vrei să-ți cunoști caracterul

Sîmte domn,

Aprecierile asupra activității instituției pe care o conduceți, sînt puncte de vedere strict personale, reprezentînd o critică făcută cu bună intenție în ceea ce privește aspectul cultural-distractiv al emisiunilor TVR, nu am decît cuvinte de laudă în ceea ce privește aspectul informativ și de conștientizare politică și civică a poporului, ca și a tuturor posturilor de televiziune.

1. Nelaformarea promptă a populației cu privire la unele acte grave petrecute în țară (caz al episcopului Tîrgu Mureș).

2. Prezentarea distorsionată, însoțită de comentarii neavenite, a unor documente de însemnătate precum Proclamația de la Timișoara sau a unor evenimente cum sînt marșurile demonstrații ale tineretului din Piața Universității.

— Acordarea în cazul acestora din urmă, a unui spațiu de emisie restrîns, în raport cu importanța evenimentului.

— Acordarea unui spațiu exagerat intervențiilor „nomenclorilor de bine” din toate culturile țării, care și-au exprimat indignarea față de demonstrații.

— Distanțarea TVR, alții la propriu, cît și la figurat, față de demonstrații, în sensul că: filmările s-au făcut preponderent de la mare distanță și, esențial, nici un reporter al TVR nu a angajat discuții directe cu demonstrații, pentru a încerca să le afle opiniile.

3. Neutralizarea unor emisiuni documentare care să prezinte, în mod obiectiv, trecutul vieții noastre democratice, meritele și scăderile reale ale partidelor noastre tradiționale; reprezentarea unor reale „file de istorie” a fostului PCR, limitarea „dezvăluirilor” strict la perioada de după 23 august 1944. De ce d-na Viorica Moșuc nu și-a continuat emisiunile planificate în serial, din care am văzut doar primul episod? Acesta este doar un exemplu. Nu cred că asemenea emisiuni ar fi putut fi etichetate drept propagandă electorală pro sau contra cuiva. Ar fi reprezentat însă acte de justiție istorică și, asemenea, ar fi contribuit la o mai bună orientare a alegătorilor (care, tot ce știu despre P.N.T. și P.N.L., au învățat de la propaganda PCR). Neîntînd o astfel de informare, v-ați abătut de la o îndatorire profesională și morală elementară a unui istoric.

4. Încurajarea disidenților, după binecunoscuta rețetă din 1946: vezi frecvențele aparute la TV ale minusculei partide Uniunea Liberală Brătianu, al cărui șef nu pierde nici o ocazie pentru a-l colomna pe președintele P.N.L.

5. Lipsa din program a unor anchete TV care să investigheze modul în care se aplică, în campania electorală, mult trimblatele principii de fair-play și de abținere de la atacuri la persoană. Telespectatorii sînt înștiințați că respectivii principii sînt încălcate, dar nu li se arată de către cine. Oare de ce?

6. Lipsa de inițiativă privind abrogarea decretului 473. Solicitarea de către dvs. a anulării acestui act aberant ar fi contribuit, în mod cert, la creșterea credibilității TVR în rândurile propriilor beneficiari.

Pentru aceste motive, apreciez că:

● Atitudinea dvs. în calitate de președinte al TVR, contravine principiilor Revoluției din decembrie.

● Ștateți, în continuare (și nu numai din punct de vedere legal), subordonat guvernului și partidului de guvernămînt.

● Vă așumăm o grea răspundere, făcînd jocul unei formațiuni care însoțită împotriva curentului istoric. Dacă alegerile epa-zise libere din 1990 vor arăta ca cele din 1946, vă va reveni o mare parte din vin.

Vă dorim, în încheiere, ca, prin ceea ce — sper — veți întreprinde, măcar de acum înainte, să vă dovedeți demn de a ne mai privi în ochi fără să roșiți.

Dr. VALER POMPILEAN

CUI FOLOSEȘTE DEFĂIMAREA LUI CELIBIDACHE?

SCRISOARE DECISIVĂ DIN ÎNTR-UN ROST PRINȚELULUI COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMANIA

Am citit stupefiat articolul Dumineavonstrei publicat în revista „Opera studen-
tească” de la Iași, intitulat — a zădărnici — „CELIBIDACHE REVENEA LA MUZICĂ COMUNITARĂ”.

Profundarea reputației celui mai important muzician român de azi — a Maestrului Sergiu CELIBIDACHE, Directorul de Operă al S.R. Filarm. Iași — este o misiune deosebit de importantă. Acesta este un om care a lăsat o parte din viața sa pentru a servi muzicii. Maestrul nostru din România, apăsător, orărilor, regimului. Acesta este un om care a lăsat o parte din viața sa pentru a servi muzicii. Maestrul nostru din România, apăsător, orărilor, regimului.

De aceea, în calitate de compozitor, lașat și în creșterea premiilor internaționale, ca și în calitate de membru titular al secției simfonice a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, am scris această scrisoare. Formulată de această „opinie” a Dumineavonstrei și, în general, a celor care — dăruindu-și sentimente de lașitate — îl consideră pe genialul nostru muzician, a. de publicul meloman de profunditate.

În același timp, consider extrem de grave și înverșinate proferate în adresă admirabilului nostru public, care este un om care a lăsat o parte din viața sa pentru a servi muzicii. Formulată de această „opinie” a Dumineavonstrei și, în general, a celor care — dăruindu-și sentimente de lașitate — îl consideră pe genialul nostru muzician, a. de publicul meloman de profunditate.

ȘERBAN NICHIFOR

compozitor și muzicolog; membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România; membru al Societății GEMA din R.F.G.; laureat al concursurilor internaționale de la Amsterdam, Tours, Evan, Toledo, Urbana (Illinois), Trento, Roma, Atina, Bydgoszcz și Hong Kong

Loialitate

Deplina loialitate a TVR față de idealurile revoluției a fost lăsată a dată (dacă mai era nevoie) demonstrată de programarea a o oră de muzică simfonică — 12.00 noaptea — a procesului lui Coman Ion. Într-o astfel de măsură este de maximă importanță pentru dezvoltarea unor aspecte foarte importante în viața noastră culturală și artistică. Într-o astfel de măsură este de maximă importanță pentru dezvoltarea unor aspecte foarte importante în viața noastră culturală și artistică.

Telespectator

ANUNT

Am primit la redacție, luni 7 mai, replica d-lui PASCAL BENTON, în care acesta a declarat că este un om care a lăsat o parte din viața sa pentru a servi muzicii. Formulată de această „opinie” a Dumineavonstrei și, în general, a celor care — dăruindu-și sentimente de lașitate — îl consideră pe genialul nostru muzician, a. de publicul meloman de profunditate.

TOP MUZICAL

LOCUL I:

Chi-tac, Chi-tac, Chi-tac...

LOCUL II:

Trandafir de la Moldova,
Te-ai votat dar nu-ți știu
slovă...

LOCUL III:

„Ah ce dulce este viața!”

Sunt că mă apucă greață
Când ești în „Dimineața”
Când mă-nvălmășă domnul Piru
Să votez cu Trandafirul!

Liliac

VII

UNELE RĂSPUNSURI ÎNCHIPUITE ALE DOMNILOR ION ILIESCU ȘI PETRE ROMAN

DI. Iliescu: În acest sens, eu nu vă spun că nu...

pregătite, în așa fel încât, în-
trebările neconvenabile să nu
se audă cu un glas de strigăt

trebărilor n-au putut fi toate
cunoscute. A trebuit mai mult să
ni le imaginăm la rădăcinile
am fost nevoiți să ne imaginăm
întrebările de ce să nu ne ima-
ginăm și răspunsurile? În fond,

Întrebare: D-le Iliescu, sta-
minist. O parte a presei, și a

DI Iliescu: (Zâmbește super-
stabil. Supraîncălzit vine din
apăsător cu d-lui a nădărnici
mă pe care a în înălț a-au de-
clarat-o). Acesta afirmație

men șite că am fost un anti-
comunist, convins însă din lu-
nărele în Comitetul Politic E-
xecutiv am înțeles înțeles

peanu, Căneanu — nu înțeleg
de ce

premeditată ca, la nevoie

da opoziție, trăsătură e lărgis-

Întrebare

Întrebare

conștient că reprezentanții au
unor firme, conștient că corpo-

în buclă pălăvă, rezoluțiile a

nu vede că ați nu înțeleg

Întrebare: Găsiți că areasta

DI Iliescu: În acest sens, eu nu

Întrebare: Despre privatizare

DI Iliescu: În acest sens, eu nu

acțiune. Acest secretar

anuncă, mai ales specialiștii de

DI Iliescu: În acest sens, eu nu

DI Iliescu: În acest sens, eu nu

DI Iliescu: În acest sens, eu nu

DI Iliescu: În acest sens, eu nu

DI Iliescu: În acest sens, eu nu

DI Iliescu: În acest sens, eu nu

DI Iliescu: În acest sens, eu nu

DI Iliescu: În acest sens, eu nu

DI Iliescu: În acest sens, eu nu

cu vedeti, presa fesență a
devinut extrem de religioasă.
Publică mereu materiale cu ca-

crede în orice. Noi nu ne bou-
am. În chiar încercăm orice
manifestare, cu condiția ca noi
să conducem procesul de demo-
nstrare și înnoire socială

Întrebare: Societăți de demo-
nstrare erau reprezentative?

DI Iliescu: În acest sens, eu nu

care în mare, dumilele D.
fol. dinăstăgeri vom trece la
re-analizarea consumului de
haine, cum a spus și cănelul
Petru Aronel să a vedea pe
23 aprilie-10 mai, sint repre-

Întrebare: Per demonstrații
din 23 aprilie-10 mai sint repre-

DI Roman: Binefetele că nu

Întrebare

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

DI Iliescu: Diferența mi

Reporter

DI Iliescu: În acest sens, eu nu

Folclor de ultimă oră: Nu aveți ce face, Iliescu place!

Liliac

RADU IFTIMOVICI

SĂPTĂMINAL DE ATITUDINE ANTITOTALITARĂ

Director fondator
TEODOR NOR

ANUL 1 ■ Nr. 6
1-7 iunie 1990
8 pagini - 2 lei

Adevărata putere nu constă în faptul de a dispune de soarta altora (...). Puterea celui cu adevărat puternic astfel se manifestă: să şti să poţi distrage pe cineva să nu o fac... şi acela să nu ştie...
MARIN PRIDA

devino din arca lumpen-intelectuală de peştişă P.M.R. şi U.T.M., apoi P.C.R. şi U.T.C., trimişi cu sarcină de partid, să devină studenţi. Absolvenţii medicilor — castruţi de intelighenţă — de geol şi licee unde nu rămăseseră alioriaţi repezi (profesori) erau sancţionaţi grav pentru deosebitul de o lăsa conştiinţă sau rebelenţă amareasă. Fie şi o şcoală profesională, fie direct în producţie. De unde prin merite propagandistice, cu efectul „cel mai dintre cel mai” — alinau activ şi telimisi de partid sau plasa în facultate şi, oricum, la Ştefan Gheorghiu.

Astfel specialul care cu greu reuşea să se afirme într-o meserie (frecvent nevoite prin a în do sarcinile de partid) şi care-l lăsa cu el în colig li- elului repetenţă, se trăgea, într-o bună zi, că li- cheaua a n. ans domelor de Institut, într-o ordine, az nă ale. Sau, dacă nu prin secretat cu putin în- struitor ai re şi per pentru producţie. Şi ast- cel lui cel cuprins, mese la un inginerul, cer- din murea şi al olimpiadelor de ma- , sau al altor concursuri interne sau internaţionale se trăgea prin în- aducţi de la licheaua comună. Volajul, frabrică în coal an de export, care-l lăsa să asude, purtând nepu- uelari de teatru cu roşă aurie, şi geantă di- plomată şi roşie de aserul cu mugur neagră gurtă şi care se afla de fapt a lui de whisky şi cartuşul de Kent. Acest principat gura s. năvra

DIN SUMAR

■ Karate sau drumul spre
desăvîrşire ■ De cite ori
... m ? ■ Greva — drept sau
restricţie ? ■ În Macedonia ■
Cui foloseşte defăimarea lui
Cenbidache ? (V) ■ Războiul
pentru reeiberarea Bucovinei
şi Basarabiei ■ Fără comu-
n şi sau fără necomunişti ?

O copilărie fericită, două copilării liniştite!

1 Iunie. Cere este o zi de sărbătoare la locul de muncă al co-
lucului şi în acest an, ca în fiecare
anterior, este o zi de sărbătoare. Cu un (un) care depăşeşte plin şi
imaginaţie şi viziile copilului. El are un loc fericit în ratul
... au scribi care se înghe-
au în faţa lui. Cu el (neapărat fericit) şi-au sau acceptau
... se mînă... că se se îmbracă şi în ce condiţii lucră
... copil şi ceta imaginaţie (incredibil de bogată) şi trebur
... a se vede proiectat într-o lume perfectă, pe care o „re-
... la 1 Iunie. Nu erau totuşi prin mulţi cei angajaţi la fu-
... afişele pentru mişul Cop. Arta Fet e to ?
Cum care să nu se credea ei învins fetele ? În pr mul rind,
pentru că nu se vede părinţi aproape a... întreaga Apoi, la

MAGDA ALEXANDRA TEODORESCU

(continuare în pag. 7)

ŞURLA COMUNISTA

Tangenta lichele, cu tonuri marxiste şi cunoas-
terea din auzite a celor mai noi descoperiri ale şti-
nţei şi tehnicii contemporane creau în mintea ei o
gigantă de confuzii şi stupor care dădea ştări de
bătăie şi hipnotică.

O armată de statisticieni şi funcţionari primari
cautau să fabrice grafice şi procente menite a
justifica proiecte aberante şi ineptu încalci cabile,
destinate să menţină tot sistemul şi, în subdior,
conducătorul mult-abil.

Înzăbănăţare şi învâdăş pe omul capabil şi
muncitor — pe meseriaşul cu prestigiu profesional,
nemămurind de intelectual, licheaua comună se
simţea în elementul său în mijlocul acelor mai de
aplaudat de la primii secretari de jude până în
ultimul activist comun care, la congrese, la izbiri
de lucru, plenare, constitutive, asistau sumnolent
şi odioşi, imbeciliţi şi laşi, cersind cu obedienţă,
măcar pentru o clipă, atenţia percheri analitice.
În particular, sau în familie (şi ea — familie —
era profitoare, trăis după principiul: efi partidul
o la floare / alei în... sufletu nu mă doare. Socotn-
du se şi ea om, licheaua, amei la de rotatis, obosă
de sarcini, în măsura în care-l mai permiţea pro-
gramul „încercă” se dăda la suprema dizidenţă:
chiodianu cu luptare în mujdei, vin „lăcu” roşi
adica pruit cadou a se ceta furat, că doar totu era
ei nostru... Whisky-u si bea cu cinzeaca şi Kent ul
li luma pe vine, ori în context cu ceiaşi contrău
telectual, cu care se ura de moarte şi turnătorie.
În stări situaţi umbis în ciorapi şi pijama, rigia
de plicare la bancurile cu Bulă, promitea cu lăr-
gheţe, avantaje radeos şi prietenilor, cîntind ro-
manşe şi chior lăcrimind cu nostalgia după o lume
mai... năci ei nu ştia cum. Alteori, devenea român
verde ca giunaful gîstii, trîncănind despre inde-
pendenţă, morfolea trecutului istoric şi încerca să le
convoga de lăptul că Bogdanu, Basarabiei, Muga-
tini, Brăncoveni şi Goleşti au crezut, au aparut,
au militat vizionar pentru viitorul luminos comu-
nist, sopîndu-şi la ureche că... m-o să mai pînă mult
asa, cu paranoici şi paranoici, şiind ei, şi alţii ca
ei, ce au de făcut, pentru a repune în drepturi ob-
munismul, adevărsi — dacă nu... altceva (ponte,
neo-comunismul ?), dar, este, dom'le, oameni dăş-

ŞTEFAN RADOF

(continuare în pag. 7)

DIN NOU DIPLOMAŢI-PAPAGALI?

Prin a n. 70. locuim în aceeaşi casă, la Cim-
p... cu un personal enigmatic: dom-
... d, el cu Amelios Bar-
... într-o cămară plină
de cărţi, freya rar în neap. Zabovra, însă, prin
grădina, purtind discuti. Iluminosii cu docto-
rul Vasile Ilmonici — tatăl meu, şi el om de
carie. Într-un firid, lăta mi a spus să nu vor-
tise nimanui de vecinul nostru, deuzare tre-
bulu protejat: securitatea bucoareleană umbis
să-l aresteze. Am înţeles că numele lui Crăi-
leanu era de înjurum.

Intelectualul, filosoful, simţea, însă nevoia Aero-
rel. Şi lăla-l pe domnul Crăileanu întîlnindu se
... Că
... în noie, avocatul Iambro — fraele doamnei
Zizi (prima soie a lui Carol al II-lea) critică de
arta Eugen Pohonju p.a. Conacul. Sîndcă prolo
se clicau scrieri de sortat, n-a scăpat atenţiei
unul veru turnător. Şi, astfel, toţi compoziţii
lui au ajuns pe masa abilitat lui Drăghici.
(AZI un bătrînel payre stă discipulul pe la
cozi, plimbînd prin Piaţa Dorobanţi un cătelu).
Ani gri de pucărie şi de canal l-au răpălit
pe cei care au îndrăznit să gîndească altfel decît
Lenin şi Gheorghe De.

Prin 1985 m-am întîlnit întâmplător cu Crăi-
leanu. Alina parul i se rarise, suferinţele pus-

căcel la care se adăugase moartea soţiei, li mar-
... şi che ma Oro făcun mi-a spus
... ALEXANDRU. Alexan-
... „Ce faceţi ?” „Trăiesc... Clisee...
... a mîi...

Am înţeles, atunci, că domnul Paleologu face
parle din sturpea acelor bărbat, greu de frint,
care trăiesc şi ard pentru o idee. I am urmărit,
apoi, evoluţia de slujitor deon al conştiinţei,
într-o lume unde „marile nume” (eliese pseu-
docalorile literaturii realită-suriatiste) erau, în
mare măsură, jalnici frabaturii de curie, avizi
de situaţii şi preschey. Evident, scrierile sale erau
şi sînt statornic citite de acri intelectuali care
răută pincerul şi aarea filosofiei în textul bele-
tristie. Se povesteşte că străduţia minusculeasă
a culturii anclalate, Suzana Gidea, încercîndu-şi
paşii cu Al. Paleologu, s-ar fi oprit şi l-ar fi în-
tebat: „Am păreţi rănescut, Cine sînteţi ?” „Sînt
Alexandru Paleologu.” „V-am întrebai cum vă
rheamă, nu se profesie aveţi ?” ar fi replicat ofi-
ciala culturii româneşti.

Nu ştiu dacă această anecdotă, care a circulat,
are sau nu vreo bază reală. Ce ştiu e că Alexan-

RADU IFTIMOVICI

(continuare în pag. 7)

Concurs

Concursul nostru din numărul
1 n-a avut scos. Înţelegem că
nimeni nu putea ţine minte, xeci
de ani, înepinte lingvistice ale
tovarăşului Silviu Brucan la
adresa tatorzuu Stalin.

Revenim, deci, propunînd: vă
un concurs mai uşor. Fragmentele
sînt scosute dintr-o lucrare apă-
rută în deceniul opt (sublinterile
aparţin redacţiei).

Vă propunem să aflaţi autorul,
titlul lucrării şi anul editării. Vă
prevenim: veţi avea o mare sur-
priză.

Caracterul mondial al revolu-
iei ştiinţifico-tehnice, faptul că
ea are loc şi în capitalism, au în-
arămă citiţi de puţin că oin-
darea capitalistă, imperialismul
şi-ar fi schimbat natura, esenţa,
conţinutul, că teza lui eată cu
privire la imperialism ca stadiu

ultim al capitalismului nu-şi mai
păstrează justele. Capitalismul
a devenit o trînză în dezvoltarea
impetuoasă, neîngrădită a socie-
tăţii, a ştiinţei”.

Numai revoluţia socialistă, tro-
cerea puterii politice în mînile
clasei muncitoare, ale maselor
largi de oameni ai muncii, va re-
solva problema fundamentală
care stă în faţa clasei muncitoare
din ţările capitaliste...

Orînduirea socialistă, cea mai
mărită formă de organizare
socială, deschide perspective ne-
limitate revoluţiei ştiinţifice şi
tehnice, creşterii producţiei
muncii în scopul dezvoltării mul-
ti-laterale a vieţii materiale şi spi-
rituale a omului”.

Desfăşurarea în rîm irepidant a
evenimentelor epocii contempora-

ne... confirmă pe deplin justele
teorii marxiste cu privire la ne-
vitabilitatea dispariţiei orînduirii
capitaliste şi a victoriei socialis-
mului. Acest proces subminează
temelurile orînduirii capitaliste, ■
gravează contradicţiile acestuia şi
grabieşte maturizarea premiselor
obiective şi subiective în vederea
înfăptuirii unor noi revoluţii, care
vor duce omenirea spre culmile
progresului, spre civilizaţie co-
munistă”.

Răspunsurile exacte — pe care
le aşteptăm pînă la 15 iunie — le
vom publica în numărul nostru
din 23 iunie a.c.

Ca la orice concurs, cîştigători-
lor li se va acorda... un premiu
(surpriză).

T. C.

Vitrinol

lectului. Vreți să mă alinați? Dați-mi ce vă trege urea lui Ceaușescu. Sînt gîduri din cauza că un biet Almar amfiboliză o compromisiți ideea pentru care am luptat o săptămîni cînd Treburul făcuse ceva pentru a salva comuna. Am scris în *„Luceafărul”*, neapărat, și mă uitătoare înecătoare. Am înțeles că nu mi-a dat dreptate, dar bine. Sînt în viață, în viața de stat bine în viața țării și acum, în viața țării. Am scris a mîrșă și a. A și alinați ca o poezie, cu tre tridiciilor printre oamenii lui. Am mai înscris ceva acum cîțiva ani, dar nu a fost suficient. Lipsesc ceva esențial.

— Îi băgăm la boxă. Chiar dacă știu căva drăpăre iuștă de stat, nu vor spune nimic. Din contră, vor felicită FSN-ul și îl vor dori mult succes. Le vom arăta apoi că nu e așa de ușor să câștigi la joc.

Universale Communiste et si
 ale noastre. In vremea
 anilor 1938-40, cand
 pe Decebal se spunea
 vorbitor de prostie, tot
 se putea sa se fete
 iar noi vom sta in spate, din

— Nu-l uitate Revoluția nu se poate face fără vărsare de

Imposibil! În ziua de azi nu
clădire. La nevoie, chemăm mi-
nerii cu unelte simple și ne desco-
toroim de ei.

Totul pe care am avut-l în viața noastră
de copii!

Nat Vorn leb la clanel
Eenuegert el baite

ne va divalza. Vor dori să ne bineînțelegem prin simplitate, iar

atingere de noi, sau ne vor sterge
măntuile cu propriile lor ha-
te. Dar eu vă spun că ei nu pot
face asta, ci numai Tatăl meu
care este în ceruri.

— Îi îmbrobodim cu niște re-
forme economice minore, iar el
ne vor vota, lăcă să gîndescă

...pentru că el, dacă nu
nu fost activist, securist, mu-

— „Repetabila povară”, rosti

1. Outline (1)
 2. Outline (2)
 3. Outline (3)

ai ei sunt implicate agenturile

$\frac{d}{dt} \left(\int_{\Omega(t)} u dx + \sum_{j=1}^N \alpha_j \right) = - \int_{\partial \Omega(t)} q_n dS$

provision of the law, the court has the authority to order the state to provide the necessary services. The court has the authority to order the state to provide the necessary services.

— Ura... Ura...
— U... T...
— A...
— A...

— Avez-vous des nouvelles de
cette jeune personne, maintenant ?
— Bravo !
— Elle se va en dormant et se
repose.

re 20 ma
 Ha. ha. a. I'm very
 happy!
 A. Să trezești și-mi dai seama

I-a sunut capul — spino al-
brava,

De aceea m-am trezit
RODICA POSTOLACHE

AM VIZITAT

Am văzut că o dată în două
 zile o dată se schimbă
 Fără a izbucni de
 În ne-nțelesul palet reacion.

Şi aş sta în el în ora de noi termină
Ca ntr-o gară o t. p. venetiană.

Am vizitat castelul tău regină,
Și-am stat cu ochii prizonieri în van
Privind cristale, cuburi și sufling
Eram un doge într-o venetian.

Am vădit castelul tău săgind,
la celare, n-ai... ad-en
Mă suspectai și n-aveam nici o vină
Venind ca negustor venețian.

Am vizitat castelul tău regină
Si-as vrea să-ți văd în fiecare an...

Am vizitat castelul tău regină.
Plutea în el parfumul-ți diolan
Iar tu păreai o cerșă de lumină
În toată de brocard vaneian.

Și am stat și ne-am privit doar o clipă.
Cînd mi-ai mînat tu mîna-ți de mîngîean
Trecuse timpul — ora de primă
Plecăm spre țihul noii venetian.

Rămăse o împărăzie de lăunță
Și oiașanșii-n alb și indian
Rămăse trist castelul tău regină
Și ochii și trăsăturile, Iobele venețian!

Timul Capitală se vrea o gazdă, în primul rând, a democrației

De asemenea, primul spre publicare articole sau orice alte materiale publicistice

În continuarea unei discuții

PASCAL BENTOIU

Exprimarea optimismului creator — trăsătură esențială a muzicii noastre

Împreună cu celelalte arte, muzica este chemată să reflecte — cu mijloacele ei specifice, desigur — elanul constructiv al poporului nostru, să exprime încrederea în viață și în posibilitățile oamenilor de a face ca această viață să devină din ce în ce mai fericită, mai îmbelșugată. În legătură cu cele de mai sus apare tot mai des în critica muzicală termenul de optimism. Aș dori, în cele ce urmează, să încerc o analiză a noțiunii de optimism și mai ales a semnificației pe care această noțiune o poate dobîndi într-o artă atât de greu de explicat prin cuvinte, cum este muzica.

„Optimism” în sensul comun (și nu în cel filosofic, așa cum apare bunăoară în legătură cu concepția — idealistă — a lui Leibniz) înseamnă acceptînd definiția Dicționarului limbii române moderne) încrederea în viață și în oameni. Notional el se opune pesimismului, care deci va însemna neîncredere în viață și în oameni, descurajare, sentimentul că viața nu merită să fie trăită.

Privind lucrurile în mare, se poate afirma că societatea produce bunuri care în general îi sînt de folos, îi ajută în dezvoltarea și procesul ei. Dacă la un moment dat se produc obiecte care nu ajută acestor scopuri, mai curînd sau mai tîrziu oamenii își dau seama de inutilitatea obiectelor respective și producția lor încetează. În artă, aceste constatări (elementare pe plan economic) s-ar traduce, după părerea mea, cam în felul următor: societatea primește și păstrează în patrimoniul ei acele opere artistice care o ajută în mersul ei înainte, acele opere care o ajută să cunoască mai profund viața și problemele ei, natura, oamenii, acele opere care pot să-i însușe încredere în viitor, încredere în oameni, încredere în viață. Deci, cu un cuvînt, arta capabilă să genereze optimismul.

Concluzia logică a celor de mai sus este următoarea: operele pe care veacurile trecute ni le-au lăsat moștenire, și pe care continuăm să le prețuim și astăzi (ba poate mai mult decît o făceau contemporanii lor), sînt opere *optimiste* în sensul cel mai adînc al cuvîntului. Dacă nu ar fi astfel, dacă aceste opere de artă n-ar fi făcut altceva decît să strecoare în sufletul nostru veninul subtil al

neîncrederii, al descurajării, sînt convinși că masele le-ar fi eliminat de mult din circuitul viu artistic. Si este probabil că au făcut aceasta cu privire la multe, la enorm de multe producții pseudo-artistice (mai mult sau mai puțin meșteșugit lucrate), care n-au reușit să-și împlinească menirea lor înalt etică de opere de artă. Probabil, de asemenea, că o bună parte din producția actuală, partind amprenta decadenței, a unor țări din apusul Europei, va suferi cu timpul o soartă asemănătoare. Desigur această soartă o vor avea toate elucubrațiile formaliste, lipsite de un fond artistic autentic, de un valoros mesaj umanist. Tot astfel orice lucrări care, deși nu fac exces de căutări formale și nu păcătuiesc prin abstracționism, nu reușesc totuși să se ridice peste platitudinea unei exprimări șlefuite poate — dăr epigonice, accesibile — dar nesemnificative, vor fi date uitării.

Revin la optimism în muzică. Se consideră uneori că optimiste (sau mai corect vorbind: capabile să însușe optimismul) sînt melodii săltărețe și divertisante, și că celelalte, mai grave ca expresie, ar fi oarecum însemnate cu pecetea pesimismului. Nu cred că lucrările stau tocmai astfel. Nu vreau să intru aci într-o discuție amănunțită asupra sensului expresiv al elementelor din care se compune muzica (moduri, ritmuri, formule melodice și cadențiale, agregate armonice etc. etc.) Reamintesc numai că dacă lumea sunetelor are o bază fizică obiectivă, cu legile ei care determină în bună măsură însăși constituirea elementelor limbajului muzical, nu e mai puțin adevărat că sensul expresiv acordat acestor elemente variază enorm, în funcție de epocă și de cultura ei, de configurația psihică a popoarelor, de tradiție, de travaliul critic în jurul operelor elaborate ș.a.m.d. Grecii vechi acordau modurilor un ethos care astăzi nu ne mai spune mare lucru, orientalii traduc veselie în muzică într-un fel care derutează pe occidentali nepreveniți, iar muzica simfonică, cu toată bogăția ei de sensuri, este carte închisă pentru cei adăpați exclusiv la izvoarele muzicii ușoare. Chiar diferența netă pe plan expresiv pe care lumea (europeană, a ultimelor două secole o face între modul major

și cel minor, nu funcționa în evul mediu și nu funcționează nici astăzi de pildă în muzica noastră populară (găsim aci atâtea melodii de dans exuberante în moduri minore, încît e greu să atribuim un sens depresiv acestor moduri).

Însă esențialul problemei nu-mi pare a sta în deosebiri pe care le constatăm parcurgînd existența artistică a omenirii pe coordonatele ei istorice sau geografice. Esențialul este că orice artă elaborată serios, cu talentul și cu simțul răspunderii pentru mesajul etic și ideologic pe care trebuie să-l poarte, *nu poate fi decît optimistă*. De fapt, constatăm că oamenii păstrează cu egală dragoste și tragediile și comediile, și epopeile și confesiunile lirice, și simfoniile lui Beethoven și valsurile lui Strauss. Umanitatea nu închide niciodată venin și fiere în scrinurile ei cu obiecte prețioase. Personal, n-am putut să mă conving vreodată că simfonia 6-a de Ceaikovski, Boris Godunov sau Oedip ar fi lucrări de nuanță pesimistă, iar Bărbierul din Sevilla și Till Eulenspiegel ar constitui, dimpotrivă, tipul operelor optimiste. Le consider optimiste pe toate cele enumerate mai sus și, dacă aș sta să mă analizez mai atent, cred că aș găsi că Oedip îmi însuflă mai multă încredere, în om decît Bărbierul. Este în orice comedie ceva amar. Ceva necruțător pentru om. Oare Così fan tutte este o lucrare mai optimistă decît Don Giovanni; Falstaff o lucrare mai optimistă decît Othello, Cavalerul rozelor o lucrare mai optimistă decît Salomeea? Mă îndoiesc profund. Orice demascare a viciului, a nedreptății, a patimii oarbe, a mîrșăviei unora din oameni are de fapt o semnificație etică superioară, și numai arareori se ajunge prin mijloacele comicului la rezultate de aceeași forță. Ca să iau cîteva exemple din literatură, aș sugera cititorilor să reflecteze dacă Sofocle li se pare mai pesimist decît Aristofan, Balzac mai pesimist decît — să zicem — Labiche, în fine Eminescu mai pesimist decît Caragiale. Cred că răspunsul nepripit nu poate fi decît unul.

Să nu confundăm deci optimismul cu veselie, cu risul, cu distracția. Concret, optimism în muzică nu înseamnă neapărat tonalitate majoră, cadență perfectă, ritmuri de dans — deși fără îndoială că el poate fi întruchipat și în asemenea elemente. Cred însă că adevăratul optimism în muzică rezultă din reflectarea veridică și pregnantă a realității, a întregii realități, ceea ce nu exclude — uneori — conflictul tragic. Este normal, desigur, ca

viața noastră, a artiștilor, în mijlocul unei societăți animate de înalte idealuri și de un puternic elan constructiv, să determine reflectarea dinamismului și eroismului acestei vieți; îmi pare însă de asemenea normal ca conflictul tragic să subsiste în întruchipările artei. În lupta lui eroică, omul poate fi cîteodată înfrînt pe plan individual; arareori însă pe plan colectiv și, raportînd lucrurile la scara întregii specii, niciodată. În acest sens orice tragedie este într-un fel optimistă (notez în treacăt că înfrîngerea sau moartea eroului tragic nu era cituși de puțin necesară în concepția estetică a grecilor: Ifigenia, Oreste, Electra, Alcesta nu sînt înfrînți).

Cred că niciun artist talentat și de bună credință nu urmărește și nu a urmărit vreodată în mod deliberat să creeze o operă „pesimistă”. Singurele lucrări care mă umplu (în calitate de consumator de artă) de pesimism sînt lucrările slabe, neizbutite, sau cele care trădează o gravă dezorientare estetică și ideologică, ori o pierdere a busolei etice. Am în astfel de cazuri sentimentul inutilității efortului, al risipei strădaniilor unui artist poate dotat, iar — în ce mă privește — al pierderii de vreme. Dimpotrivă, o operă izbutită (fie ea de orientare tragică sau comică, eroică sau elegiacă) ne smulge aplauzele. Ce altceva sînt aceste aplauze decît expresia grațitudinii față de artistul care a reușit să ne desvăluie un nou aspect al vieții, să ne lărgască orizontul cunoașterii și al afectului, să ne îmbogățească interior și — în ultimă analiză — să ne însuflească încredere în om și în posibilitățile lui imense?

Desigur că în condițiile actuale ale vieții noastre ar fi ciudat să nu găsim loc în creația noastră decît pentru conflicte tragice sau sentimente elegiace și să nu ne facem purtători ai unor sentimente luminoase, ai bucuriei de a trăi, ai veseliei și bune dispoziții. Să nu uităm însă că veselie nu ne garantează izbînda împotriva superficialității și convenționalismului și că — pe de altă parte — o privire serioasă și profundă asupra luptei omului pentru mai bine (cu eventualele lui înfrîngeri temporare) nu exclude cituși de puțin ci implică optimismul.

O operă de artă realistă, concepută cu seriozitate și dusă la bun sfîrșit cu măiestrie și talent (independent de categoria estetică pe care o abordează) nu poate fi decît optimistă, în sensul cel mai propriu al cuvîntului.

CONFERINȚA PETĂRĂ

A COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN R.P.R.

12 — 14 DECEMBRIE 1963

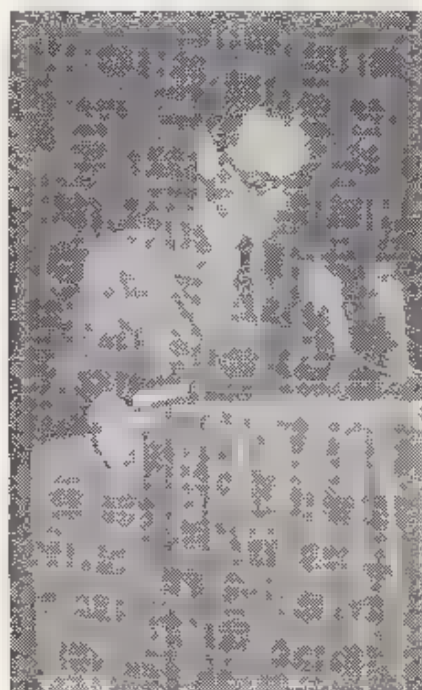
MUZICA

11-12
1963

REVISTA UNIUNII COMPOZITORILOR DIN R.P.R. ȘI A COMITETULUI DE STAT PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ

Din cuvântările rostite la Conferință

Pascal Bentoiu

Referindu-se la problemele cuprinse în darea de seamă compozitorul a subliniat :

În fața aspectelor multiple ale realității contemporane, sensibilitatea artistului intră în efervescență și, pentru că artistul este și trebuie să fie înainte de toate un om întreg și adevărat, el va lua o anumită poziție față de realitatea înconjurătoare. Această luare de poziție se traduce pentru el, în principal, în actul creației, act prin care artistul dă glas simțămintelor sale, dar prin care, în același timp, are posibilitatea să influențeze pe oameni, să miște ceva în conștiințele prezente și viitoare.

Aș dori să discut în cuvîntul meu despre un element esențial al raporturilor dintre artist și societate, și anume despre obligația care incumbă creatorului de artă — în cazul nostru, muzicianului, compozitorului — de a furniza lucru de calitate, de a participa la uriașa bătălie pentru calitate, angajată pe toate fronturile activității noastre sociale, economice și culturale.

Din ce rezultă calitatea în muzică și, în general, în artă ?

Fără îndoială, dintr-o autentică bogăție de conținut și dintr-o mare perfecțiune a formei, aflate între ele în acel raport dialectic, propriu existenței oricărui fenomen. Conținut în afara formei nu există, iar forma este totdeauna forma unui anumit conținut. În muzică deci, conținut în afara sunetelor nu aflăm, după cum orice sunete organizate muzical vor spune neapărat ceva, fie și numai faptul că autorul nu are nimic de spus.

Pornind la faurirea unei noi lucrări, compozitorul va trebui să știe de la început ce vrea să spună. Creație autentică prin juxtapunere de elemente la voia întâmplării nu se poate. Cînd scrii o sonată sau o simfonie de școală, se mai admite, la rigoare, ca în timp ce lucrezi primul allegro, să nu știi nimic despre ceea ce va urma ; cînd însă același lucru se întâmplă unui artist în pragul maturității, e preferabil să aștepte pînă își limpe-

zește ideile și este în stare să cuprindă întregul într-o viziune unitară, așa cum arhitectul purcede la lucru numai atunci cînd are un plan bine stabilit asupra construcției pe care urmează să o ridice.

Conținutul operei de artă este condiționat de maturizarea completă a viziunii autorului, de o cunoaștere profundă și diversă a realității, de capacitatea sa de a discerne esențialul în fenomene, de a înțelege ce merita să fie exprimat și ce este doar aspect secundar, accidental. Și cum în muzică îndeosebi artistul nu exprimă direct obiectul, ci reflexul acestuia în sensibilitatea sa, el trebuie să se exerseze foarte atent pentru a deosebi ce este mișcare spontană și originală a sensibilității sale și ce este simplă atitudine împrumutată, care a fost cîndva trăită autentic de alții.

Eliminarea influențelor anihilante este deosebit de importantă și urgentă, încă la nivelul atitudinii sensibile a autorului față de realitate. Elemente de structură se pot prelua fără grijă, dacă ele vin să cuprindă o sensibilitate nouă, un conținut nou, pe cînd atitudinile de împrumut, care o dată cu forma preiau și conținutul (bineînțeles în mod epigonic), sînt deosebit de pernicioase. Cîte momente frumoase din *Tetralogia* lui Wagner, din *Boris Godunov* de Musorgski ori din *Simfonia* de Cesar Franck nu au dus, în decursul istoriei muzicii, o existență din ce în ce mai palidă, mai vlăguță, în lucrările unor epigoni care-și predau tot mai osteniți ștafeta rețetelor de genialitate ?

Societatea așteaptă deci de la artist dovada unui înalt sentiment al responsabilităților sale, curajul de a vorbi numai atunci cînd are ceva de spus și se simte în stare să spună.

Subliniez : „și se simte în stare să spună“ — cu alte cuvinte își stăpînește meșteșugul în mod temeinic și onest. Nimeni nu cumpără ghetete croite anapoda, stilouri care nu scriu, ceasuri care nu merg, aparate electrice care nu funcționează. Nimeni, de asemenea, nu are nevoie de lucrări artistice stîngace, nefinisate, care nu emoționează.

Și dacă astfel stau lucrurile, atunci ce calități de structură trebuie să prezinte o lucrare, admitînd că autorul este dintre aceia care au ceva de spus ?

Pornind la elaborarea interioară a lucrării sale (și precizez că nu este vorba aci de constructivism, ci de organizarea conținutului în structuri — ceea ce este cu totul altceva) — artistul găsește gata făcute și catalogate o sumă de forme și structuri muzicale, rodul cristalizat al muncii generațiilor de compozitori din trecut și prezent. El va utiliza, desigur, o sumă din aceste cuceriri, va întrebuința — să spunem — orchestra constituită de practica altora, va întrebuința armonia (concept și realizări datorită altora), va face apel la modalități de tratare contrapunctică (gîndite de alții înaintea sa) etc. El trebuie să fie permanent

conștient de acele elemente din creația sa care sînt de împrumut și de cele care îi aparțin numai lui. El trebuie să fie conștient și lucid în ce măsură preia și în ce măsură creează. Altfel, este în primejdia de a practica un soi de mimetism muzical și rămîne departe de adevăratele probleme ale creației.

Un mic exemplu: întrebuițăm cadența perfectă și nu ne ferim de ea, dar sîntem obligați să știm totul despre ea: constituirea ei, istoricitatea ei, funcțiile ei, uzura ei ș.a.m.d. Nu trebuie însă, în nici un caz, să o socotim ca parte dintr-un sistem armonie imuabil și să avem impresia că eliminînd din limbajul nostru anume relații armonice de tip clasic, ne-am situa pe un teren care nu mai are nimic comun cu muzica.

Se spune curent despre cite o nouă lucrare mai îndrăzneată: „Dar asta nu este muzică!” S-a spus aceasta și despre Wagner și despre Debussy, și despre Musorgski și despre alții. Și totuși, încetul cu încetul, s-a dovedit că și acolo este muzică. De ce aceste erori mereu repetate? Pentru că s-a absolutizat cite un sistem de gândire muzicală istoricește constituit (și deci relativ — nu absolut), iar judecata asupra operelor muzicale a luat uneori în decursul istoriei un ton dogmatic.

Să nu absolutizăm unele elemente de structură muzicală, pentru simplul motiv că le-au întrebuițat Bach și Mozart — însă nici să nu ne ferim de ele ca de ciună, aș spune *tocmai* pentru că le-au întrebuițat Bach și Mozart. Este necesar în creația artistică un înalt sens al tradiției, o legătură vie cu monumentele trecutului, nu un salut distant, superior, după care căutăm cu tot dinadinsul ceva ce n-a mai fost. Dacă în inima unui compozitor există într-adevăr ceva ce n-a mai fost, este cert că pînă la urmă acest lucru se va exterioriza într-un fel cum n-a mai fost — însă a căuta o originalitate prin delimitare, o noutate prin negativism, ni se pare absurd. Enescu spunea o vorbă adîncă: „Originalitatea este a celui care nu o caută”.

Altă problemă: din mulțimea de structuri posibile, pe care le vom alege și pe care le vom lăsa deoparte? Cred că rezolvarea întrebării este în strînsă legătură cu datele temperamentale ale autorului, cu preferințele și cultura sa, cu subiectul pe care îl tratează, cu antecedentele genului în care se fixează, și ar fi desigur greșit a se decreta aprioric valoroase unele elemente de structură și lipsite de valoare (ba chiar compromițătoare), altele. Toate cuceririle de pînă acum ale artei muzicale au dreptul la viață și nu vom putea elimina — oricît ne-am strădui, nici una — dar absolut nici una, nici măcar cadența perfectă!

În același timp, însă, nu vom putea în creația noastră să ne lăsăm la voia întîmplării, îndesînd claie peste grămadă toate lucrurile pe care le

știm, și alunecînd astfel într-un eclecticism de proastă calitate. Pentru compozitori se impune să-și restrîngă elementele cu care lucrează, să dea unitate și organicitate operei sale, să-și dezvolte consecvent propriile sale virtualități creatoare — cu alte cuvinte să realizeze o concentrare stilistică, atît în fiecare lucrare în parte, cît și în ansamblul creației sale.

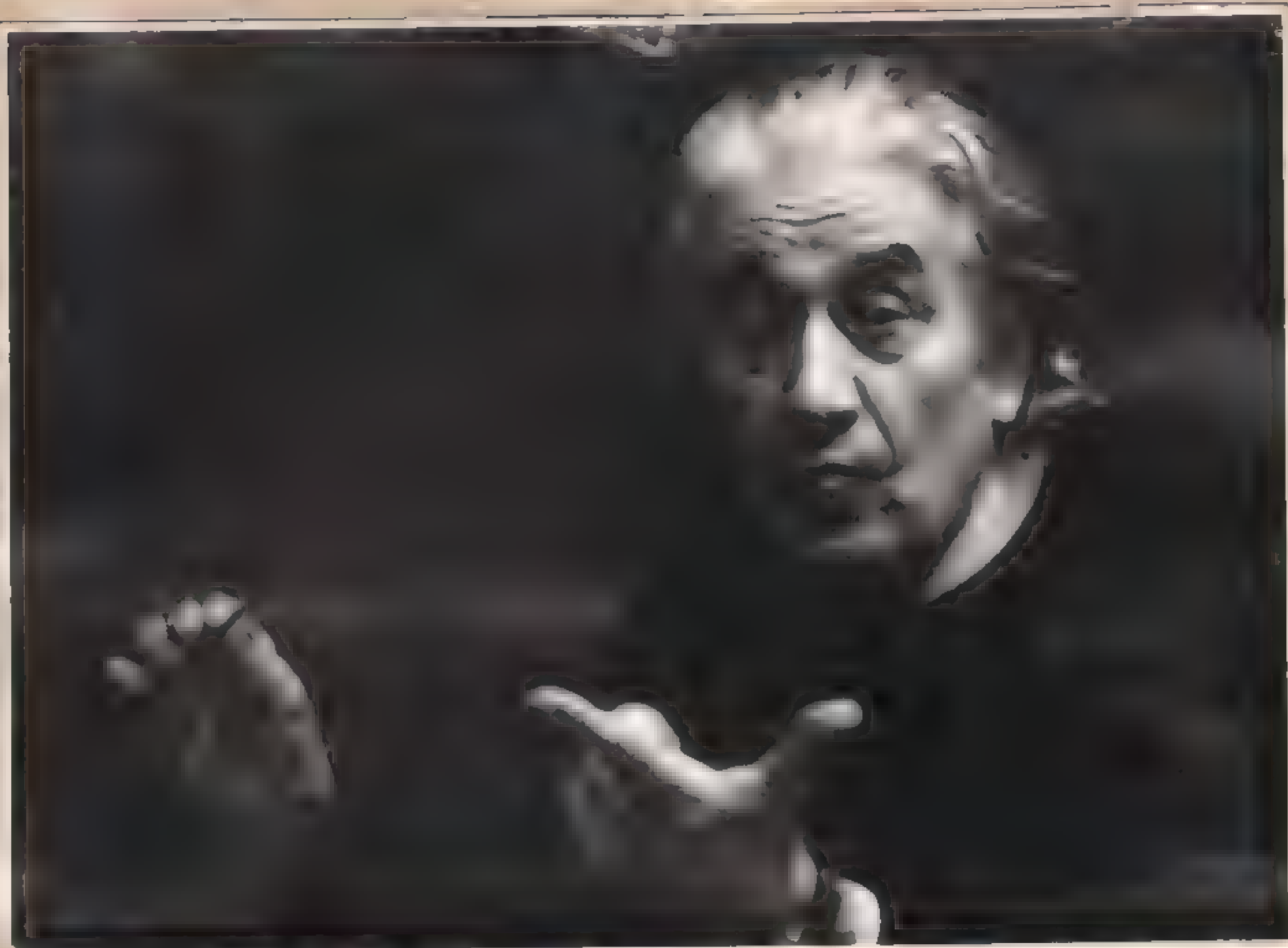
Uneori, mai ales cînd ești tînar, ai impresia că trebuie să fii la curent, în creația ta, cu tot ce se întîmplă pe planetă; ai vrea să fii permanent în primul rînd, să nu scapi trenul, să nu rămîi de căruță, cum spune înțelepciunea poporului. Mărturisesc că, după multă reflecție asupra acestor lucruri, am ajuns să acord mai mare importanță organicității și autenticității unei culturi, decît cantității de inedit pe care o afișează.

Și totuși arta fără căutarea noului nu are valoare, numai că trebuie să știm unde, pe ce planuri să căutăm noul. Nu-l vom căuta exclusiv în structură, ci îl vom căuta în primul rînd în valorile de conținut. Nu vom inventa pentru fiecare poem o limbă nouă, ci vom căuta să inventăm, pentru fiecare limbă, o mică de poeme noi.

Cred că noul poate fi aflat și în altă parte decît în fața tendințelor de extremă avangardă. El trebuie aflat în profunzime, nu neapărat în extensie. Uneori rămîi cu impresia că arta modernă a cucerit un continent virgin pe care nu se pricepe să-l cultive, să-l fertilizeze. S-a absolutizat ideea de noutate, s-a pus un semn de egalitate între inedit și valoare, iar avangarda avangărzii artistice a veacului nostru a căzut (sau este pe cale să cadă) în oceanul abstract și inexpressiv al combinațiilor sterile și gratuite.

Dar atunci — se va spune — creația constă numai în a alege unele structuri din cele care sînt gata elaborate? Nu, nicidecum! Structurile noi se creează permanent, dar ele nu se inventează toată ziua, bunăziua, de dragul de a le inventa. Ca să fie valabile, ele trebuie să fie rodul unui efort colectiv de mare amploare sau genialității unor artiști cu totul excepționali. Altfel asistăm la pseudo-revoluții artistice, la descărnarea progresivă a artei — la ruperea de menirea ei socială și umană.

Între un conservatorism steril și convențional, pe de o parte, și o avangardă agresivă și pînă la urmă la fel de sterilă și convențională, pe de altă parte, artistul autentic al zilelor noastre are datoria să facă un efort maxim de concentrare, de afirmare a poziției sale conștiente, în raport cu idealurile societății în mijlocul căreia trăiește. Nu pot da rezultate bune nici mimetismul muzical amorf, care scapă de sub controlul conștiinței artistice, nici afirmarea orgolioasă a individualismului exacerbat, ci numai creația pusă sub semnul unei înalte etici, sub semnul unei profunde comunicări spirituale între artist și societate.

1)
Einsteins Leben
habe ich nicht
gelesen. Ich habe
nur die Biographie
von Einstein gelesen.

My dear Mother
I have just received
your letter of the 10th
and am so glad to hear
from you. I am well and
hope this finds you the same.
I am your affectionate son,
John Doe

Зергун Целибдаче

Der Taschengarten

Pocket Garden · Jardin de Poche · Jardín de bolsillo
CAД B ЛUKATYHKE

Radio-Sinfonieorchester Stuttgart
Dirigent/Conductor/Directeur/Director

Зергун Целибдаче

Zugunsten
To benefit
Offert à

Der Taschengarten

Es gibt leider viele Kinder, die keinen Garten haben. Aber sicher haben sie alle eine Schublade zuhause. Wir Kinder, die wir nicht so viel gewohnt haben, haben für die anderen in diesen schwarzen Rillen ein paar wahre, lustige, neue und natürlich winzig kleine Geschichten versteckt

Dieser runde Teller könnte euch eines schönen Tages, wenn ihr ihn immer in die gleiche Richtung drehen laßt, etwas finden lassen, was die Erwachsenen in ihrem Garten vergeblich gesucht haben.

Das alles kocht er mit Punktchen, Bläschen, Noten, Keckschen, Strichchen, Pausen, mit Lachen, mit Seufzen und vielen anderen kleinen Lauten, die man ernsternstrumenten entlocken kann um die Bilder, die in euren Herzen wohnen, zum Leben zu bringen. Ist das Musik? Jedenfalls nicht die, wie sie die Großen machen. Flink und schnell, hält sie trotzdem nichts von Fingersätzen, auch muß sie nicht laut sein, um zu wissen, ob sie richtig ist.

Aus Lächeln und Sonnenschein gemacht, kummert sie sich nicht um morgen und würde frieren — selbst in der besten Gesellschaft — wenn man sie zwischen die Seiten eines Kataloges preßt

Wenn ihr's nicht weitersagt: in jedem Stück dieser Platte steckt eine verbotene Frucht, grün und sauer wie die vom Obstgarten des Nachbarn, die euch so gut schmecken und die die Ahnungslosen reifen lassen. Überlaßt den Großen die Sorge, herauszufinden, was nicht schön ist an dem, was wir schon finden

Pocket Garden

Unfortunately there are many kids who have no garden but they all certainly have a drawer. We, the children who didn't have to cry so much, have hidden for the others a couple of true stories, very funny, guaranteed new, and of course tiny little

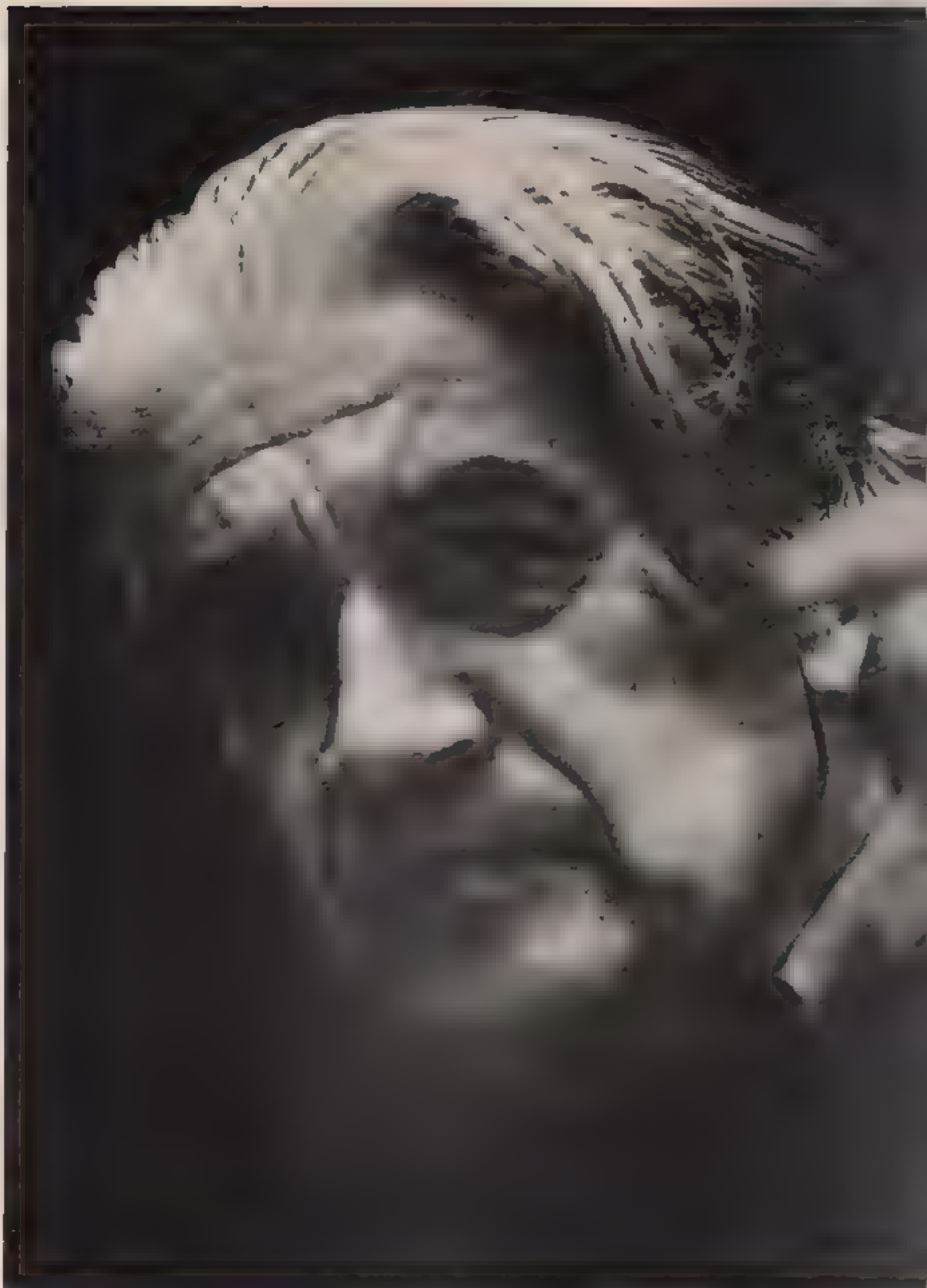
If you let this round disc turn always in the same way it could, all by itself, allow you to find in your drawer what the grown-ups were always looking for in their garden.

It cooks all that with little dots, bubbles, notes, spots, dashes, holes, laughter and sighs, and many other funny little noises which serious instruments can make in order to bring to life all the things you ever dreamed of. Is that music? Anyway not what grown-ups call music. Although swift and sure of itself, never bothering with fingerings, it doesn't ever sing loud in order to know if it is in tune

Made of laughter and sunshine, never caring about tomorrow, even it would dry out when pressed between the pages of a catalogue

If you can keep a secret, I'll tell you something. Hidden in every piece of that noisy pie is a forbidden fruit — green and sour — like apples from the neighbours tree that we like so much and the fools allow to get ripe

Leave it up to the big people, who are always worrying about what's "good for you" to find out what's wrong with that

MÜNCHNER PHILHARMONIKER

TEILNEHMERKARTE FÜR DEN DIRIGIERKURS DER MÜNCHNER PHILHARMONIKER VOM 25.5. - 20.6.1991

Es wird hiermit bestätigt, daß Herr XXXX Serban
Nichifor, wohnhaft in Bukarest/Rumänien

am Dirigierkurs der Münchner Philharmoniker teil-
nimmt. Diese Bestätigung ist gleichzeitig Einlaß-
karte für die Vorlesungen.

Die Kursgebühr von DM 100.--/200.-- wurde ent-
richtet. Herr Nichifor erhielt gleichzeitig ein
Stipendium in Höhe von DM 800.--.

München, 22.6.91

[Signature]

Tuni (old)

